

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: Jože Košnjek

Ob 35-letnici izhajanja odlikovan z Redom zaslug za narod s stehrno zvezdo

Pomembna pridobitev Alplesa

Nov obrat za povečevanje izvoza

V tovarni pohištva Alples v Železnikih so v počastitev dneva staje slovenskega naroda slovesno odprli nov proizvodni obrat, katerem bodo izdelovali ohišje za televizorje in druge aparate ter masivno in ploskovno pohištvo za prodajo na konvertibilno tržišče.

Železniki — V Alplesovi temeljni organizaciji Fonsko in garniturno pohištvo so se pred dvema letoma odločili za izgradnjo novih proizvodnih prostorov z namenom, da bi v njih uvedli sodobno tehnologijo, izboljšali delovne pogoje, bolje izkoristili domači les in naredili več izdelkov za prodajo na konvertibilno tržišče.

•Misljam, da smo te cilje v glavnem dosegli,• je ob odprtju obrata, vaterem krajši čas že teče proizvodja, poudaril glavni direktor Alplesa Janez Čadež. •Lani je temeljna organizacija Fonsko in garniturno pohištvo izvozila le za 430 tisoč dolarjev

izdelkov, medtem ko letos načrtujemo v tem tozdu trikrat večji prodajo na tuje tržišče — izvoz v vrednosti milijon 273 tisoč dolarjev. V srednjoročni načrt smo zapisali, da bomo v Alplesu s prodajo na tuji trg ustvarili 15 odstotkov vsega prihodka. Danes ugotavljamo, da z izvozom pridobimo že četrino sredstev. Letos bomo proizvedli za tri milijarde dolarjev izdelkov, za pet milijonov dolarjev jih bomo prodali na konvertibilno tržišče — v ZDA, Zahodno Evropo in v arabske dežele. Smatramo, da bo pri izvajjanju gospodarske stabilizacije in v zaostrenih gospodarskih razmerah še nadalje padala kupna

moč na domačem trgu, zato je lahko le izvoz zagotovo za nemoten potek proizvodnje in za sprotro prodajo izdelkov.■

Izgradnja obrata za izdelovanje masivnega in ploskovnega pohištva ter ohišja za televizorje, zvočnike in druge tovrstne aparate je veljala 344 milijonov dinarjev, od tega samo oprema 100 milijonov. Približno tretjino denarja so izbrali Alplesove temeljne organizacije, 23 milijonov članice sozda GLG, preostalo pa predstavljajo domača in tuja posojila ter krediti izvajalcev in dobaviteljev.

V prihodnosti bo Alples največ vlagal v posodobitev tehnologije, v zamjenjanju starih in izrabljenih strojev z novimi elektronskimi napravami in roboti ter v uvajanje novih proizvodnih programov. V tovarni že građilo toplarno, v kateri bodo iz lesnih odpadkov proizvajali toplosto za potrebe tovarne in ostale industrije v kraju ter za ogrevanje večine stanovanj v Železnikih. Naslednje leto namenjava urediti prostore za temeljno organizacijo Kovinska predelava, posodobiti žago in zabojsko, v naslednjem srednjeročnem obdobju pa zagraditi nov obrat v Selcih.

Na slovesnosti ob odprtju obrata je o pomenu pridobitve za Alples in za krepitev konvertibilnega izvoza govoril predsednik škofjeloške občinske skupščine Matjaž Čepin, ki je ob tem tudi poudaril trdno povezanost tovarne s krajem in celotno Selško dolino. V kulturnem programu sta nastopili folklorna skupina Turističnega društva Selca in pihalna godba Alplesa.

C. Zaplotnik

soboto so v Alplesu odprli nove proizvodne prostore. — Foto: I. Kokalj

Angleži osvajajo Bohinj

Letošnji turistični Bohinj ni ravnoužaven, sicer pa je prav v umirjenosti ves njegov mik. Kdor pride v Bohinj letovat, si običajno oddih planinarjenja po Triglavskem pogorju in umirjene vedrine tega alpskega letovišča. Do zdaj je Bohinj privabil kakih 1340 gostov, od tega slabo petino domačih.

Med tujci, v hotelih jih je kar v 280, pri zasebnikih še 100 več in v

kampu prek 500, prevladujejo Angleži. Prihodnji mesec se načrta do tudi Nemcov in Italijanov, medtem ko holandskih in skandinavskih gostov ni (menda so se zaustavili že na Bledu). Zavzeli so v glavnem hotela Jezero in Zlatorog, do konca zasedli kamp, v hotelih Kompas, Bellevue in Pod Voglom so pustili še zadosti prostora, hotel Triglav pa je še domala ves na voljo. Čeravno nekaj

cenejši, zaradi nizke kategorije ni posebno vabljiv.

Ce so hoteli vsaj za silo zadovoljni z 80-odstotno zasedenoščjo, pa si zasebniki ne manjajo rok. Le dobra polovica jih je dobila goste, še to večinoma dobre znance iz prejšnjih let. Zaradi slabe zasedenosti, ki se zasebnikom ponavlja že nekaj let, vse manj vlagajo v turistične sobe in jih opuščajo.

Kaj odbija turiste? Za Bohinj ne bi mogli reči, da je nepriviljencen in dolgočasen, saj je eden najlepših alpskih biserov, kjer dobro skrbijo za počutje gostov. Vodijo jih v planine (jetos prvikrat pod vodstvom gorskih vodnikov planinskih društev Bohinjska Bistrica in Srednja vas), lahko ribarijo v Savi (čeprav je ribiška karta celo za tuje draga), kolesarijo, balinajo, kegljajo, na 3 igriščih igrajo tenis, zvezcer zaplešejo ob glasbi, ob nedeljah pa se zavrtijo na vaskih veselicah. Najbrž bo razdrapana in ozka cesta razlog, zaradi katerega se turist raje obrne in ostane na Bledu.

D. Žlebir

Redki si upajo v alpsko svežino Bohinjskega jezera, zato pa je več čolnarjev.

Kampa letos niso uspeli prenoviti, ker jih je prese netil zakon o Triglavskem narodnem parku.

Turisti si želijo še več takih paviljonov z izvirnimi slovenskimi spominki.

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Gostov ni

Kmečki turizem na Škofjeloškem je bil nekdaj zelo opevan. Bil je hvaljena tema novinarskih člankov, škofjeloški župani so se radi hvalili z njim, prihajale so si ga ogledovati delegacije od vseporovsod. Dogajalo se je celo, da so ljudje iz velikih mest, posebej Zagreba in Beograda, preprosto sedli v avto, ko so na televizijski videli oddajo o kmečkem turizmu, in se pripeljali v Škofjo Loko ter poiskali pot v hribe.

Prvi zalet je mimo in sedaj, ko bi moralo iti zares, je podoba škofjeloškega kmečkega turizma kaj klavarna. Sredi poletja kmetje čakajo na prve goste in ne vedo ali bodo prišli ali ne. Zakaj gostov ni?

Ni se moč zgovarjati na plitve ževe, saj so cene lanske in polni penzion velja 750 dinarjev. Italijanski gostje so nedavno izračunali, da je to zanje prav toliko, kot če bi doma v gostilni popili tri piva. Da gostov ni zredčila draginja povedo tudi vesti, ki prihajajo iz gornej Savinje doline, kjer bodo turistične kmetije vse poletje polne.

Torej moramo drugod iskati razloge, zakaj goste na škofjeloških turističnih kmetijah lahko prestejemo na prste obeh rok. Stej ko prej je razlog v slabih prodajnih službi. Seveda najbolj sodi k Alpetouru, toda njihova turistična poslovalnica ne kaže velikega zanimanja za kmečki turizem, saj v njem ne vidi pravega zasluga, vrh vsega pa je povezava s kmetijami težka, ker vse nimajo telefona. Kmetje pa v turistični poslovalnici vidijo le odstotke, ki jih vzame, zagotovila, da bodo sobe polne jim ne daje. Kmetje zato ubirajo svoje poti. Kar razpasle so se ohceti, fantovštine, dekljštine, vesle sindikalne skupine po turističnih kmetijah. Zasluzek je seveda mikaven, v eni sami burni noči odtehta ukvarjanje z gosti v tednu dni.

Sčasoma je zbledeli tudi utvara, da bodo gostje na turističnih kmetijah zadovoljni z umivalnikom ali tušem na koncu hodnika, da bodo nezahtevni glede udobnosti bivanja. Kmečki turizem nudi sprehode, nabiranje gozdnih sadežev, nudi popolni mir, ki ga isčejo predvsem starejši in ljudje, ki se želijo resnično spočiti. Sem pa seveda sodi udobje v sobi s kopalinico. Takšnih pa je na škofjeloških turističnih kmetijah malo. Resnici na ljubo moramo tudi povedati, da krediti, ki so jih kmetje dobili za ureditev sob, niso bili veliki, nekateri so dobili le po nekaj starih milijonov, v glavnem pa po deset. Danes pa je s krediti še veliko težje, saj so obresti visoke.

Kje je torej izhod iz zadreg škofjeloškega kmečkega turizma, kje je pot, ki bo vodila mimo veselic v katere se vse bolj izrojava. Odgovor je preprost: pridno bi morali prodajati to kar imajo, le tako bo tudi med kmeti več zanimanja zanj.

M. Volčjak

Ogrevanje z zalogo ali brez

Akontacija za ogrevanje stanovanj bodo poslej višje za 35 odstotkov. Predlagana akontacija za nakup zaloga goriva sem ni všteta — Izvršni svet skupščine občine Kranj je priporočil stanovanjski skupnosti, naj se glede zaloga odločajo zbori stanovalcev in ne le kurišniški odbori.

Kranj — Da se bomo v bližnji zimi vsi greli dražje, je vsakomur jasno. Koliko pa bo za to gretje treba odsteti v Kranju sicer še ni povsem razčleneno. Jasno je za sedaj le to, da bodo mesečne akontacije ogrevanja stanovanj višje za 34 odstotkov. Takšne sklepe zboru uporabnikov samoupravne stanovanjske skupnosti Kranj je namreč na svoji zadnji seji potrdil tudi kranjski izvršni svet. Počevanje akontacij za ogrevanje stanovanj je namreč v mejah dogovora o izhodiščih za določanje cen v tem letu, po katerem je zgornja meja počevanja določena z indeksom i42. To pa tudi pomeni, da bi se lahko cene ogrevanja do konca leta povečale le še za 8 odstotkov oziroma za toliko, z kolikor se povečajo nabavne cene goriva.

Vendar pa je letos pri ceni ogrevanja predviden še dodatek — namreč akontacija tudi za nakup zaloga, ki v nekaterih kotlovnicah obsegajo eno tretjino, v drugih pa so kar sto odstotne. Akontacije za nabavo zaloga, ki jih je prav tako potrdil zbor uporabnikov stanovanjske skupnosti in jih predložil v potrditev, pa so se zdele kranjskemu izvršnemu svetu vendarle prehuda obremenitev za stanovalce. Brez dvoma je po načelu dobrega gospodarjenja ob koncu kurišne sezone pametno dokupiti določene količine goriva še pred napovedano jesensko podražitvijo, vendar pa so predlagane akontacije tolikšne, da bi skupno povečanje stroškov ogrevanja še zdaj krepko preseglo dovoljenih 42 odstotkov povečanja. Tako bi namreč akontacija za ogrevanje na Planini bila za naslednjo sezono višja za 50 odstotkov, če bi napolnili tretjino rezervoarje z zalogami. Brez dvoma bi se sicer dobra stran zalog pokazala naslednje leto pri obračunu stroškov, za letos pa seveda pomeni dokaj hud udarec življenjskim stroškom. Zaradi tega je izvršni svet menil, naj bi se o nakupu zalog ne odločali le kurišniški odbori, pač pa naj o tem odločijo zbori stanovalcev v vseh stanovanjskih naseljih. Še najlaže bi se za zaloge v tem primeru odločili na Planini in v Preddvoru, kjer so po začasnom obračunu za preteklo ogrevalno sezono plačevali nekoliko previsoke akontacije — na Planini za 3,7 od-

Odkrušek poškodoval alpinista

V severni steni Triglava se je v nedeljo, 22. julija, ponesrečil 23-letni Tomaž Blaž iz Ljubljane, član alpinističnega odseka Črnivec. Družno s tremi tovariši je plezal v nemško smer. Kakih 40 metrov pod takoimenovanim »nemškim stolpom« se je plezalec nad njim odkrušila skala in padla Blaž na glavo. Zaradi udarca je alpinist omahnil nazaj. Padec v globino so mu preprečile skale, med katere se je po nekaj metrih padca zagozdil. Ponesrečenec je reševalo 9 gorskih reševalcev iz Mojstrane, s helikopterjem RSNZ pa so ga odpeljali v jesenško bolnišnico.

Beton pomoril ribe

Žiri — V petek, 20. julija, je do zdaj se neznan voznik tovornega avtomobila s hruso (domnevajo, da gre za vozilo SGP Tehnik iz Škofje Loke), ki je pripeljal po Platunovi grapi v Žireh, v potok odložil beton. V enem kilometru onesnažene vode je poginilo precej rib na škodo ribiške družine iz Žirov. Koliko rib je poginilo in kolikšna je škoda, ta hip še ne vedo. Prav tako še vedno poizvedujejo za voznikom, ki je z betonom onesnažil potok.

Prispeli gostje iz pobratenega La Ciotata — Prejšnji teden je v Kranju prispela skupina gostov iz La Ciotata, s Kranjem pobratenega mesta v južni Franciji. V četrtek je pobratimitev, ki se bodo v Kranju mudili tri tedne, sprehajali tudi predsednik skupščine občine Kranj Ivan Cvar. V pristrjenem pogovoru so poudarili, da kaže tradicionalne bratske vezi med mestoma se krepiti. — Foto: I. Kokalj

Lovski načrt sprejet

Tržič — Hude sitnosti z divjadjo, ki dela škodo po njivah tržiških in okoliških kmetov, so v tržiški občini pospešile sprejem lovsko gospodarskega načrta za lovišči Lovske družine Tržič in Kovor za obdobje 1980—1985. Sprejet je bil na zboru združenega dela in zboru krajevnih skupnosti že konec junija letos, z njim pa so bile sprejete tudi gojitvene smernice za to srednjeročno planško obdobje.

Lovska družina Kovor meri 3427 hektarov in leži pretežno na območju tržiške občine, deloma pa tudi kranjske in radovljiške. Najbolj številena je tu srnjad, zastopan pa je tudi muflon, gams, divi prašič, jelen, veliki petelin, ruševci, fazan, gozdni jereb, zajec, divja raca, kanja, jazbec, plodasica, krokar, hermelin, vrana, šoja in sraka, od selivcev pa kljunač, golob, siva čaplja, njivska gos in grlica. Podobna zasedba je tudi v lovišču Lovske družine Tržič, ki meri 2346 hektarov in leži pretežno na območju občine Tržič in delno v občini Kranj.

Gojitvene smernice pravijo, da bi morali s srnjadom doseči optimalno znosno številost srnjadi v pravem splošnem razmerju in pravilni starostni strukturi, to je 7 živali na 100 hektarov. Cilj je ohraniti čim več zdravih gamsov, preprečevati garjavost, v loviščih Lovske družine Kovor zmanjšati stalež muflonov za 30 odstotkov, predvsem pa divjih prašičev, ki delajo največjo škodo: teh bi smelo biti le 7 na 100 hektarov. Zato je na primer v lovski družini Kovor potreben odstrel vsaj 80 odstotkov prašičev mladičev in lansčakov, 20 odstotkov pa starejših; v Lovski družini Tržič bi bilo to razmerje 90:10.

Število prašičev naj bi v obeh lovščih zmanjšali vsaj na polovico.

Da bi imela divjad dobre pogoje razvoja, bo moralova Lovska družina Kovor povečati košnje v Ljubnem, v Planincih in na Vaškem in s tem pridobiti večje količine sena za zimsko krmljenje divjadi, očistiti pa bo moralova tudi precej zarasil in opuščenih pašnikov za divjad ter urediti krmne njive za srnjad, prašiče in fazane. Lovska družina Tržič pa je sprejela v program preventivnih ukrepov pripravo pašnih površin za visoko divjad, nabavo potrebne krmne za zimsko krmljenje divjadi, izdelavo dveh krmišč za jelenjad in nabavo zaščitnih sredstev.

Da ne bo divjad delala toliko škode, bodo v obeh družinah vsako leto organizirali lov na divje prašiče, zlasti v času največje nevarnosti za škodo na kmetijskih površinah, nabavili bodo električne pastirje, izdelali krmišča za divje prašiče z opazovalnicami, zaščitili s kemijskimi sredstvi najbolj ogrožena območja, organizirali pa bodo tudi delovne akcije za odpravljanje škode.

D. Dolenc

Praznik KS Britof

Britof — Prebivalci krajevne skupnosti Britof v kranjski občini vsako leto 29. julija slavijo krajevni praznik. 1941. leta je bil namreč na tege dne v središču vasi posvet organizatorjev OF tega področja. V spomin nanj je danes tam spominsko obeležje.

Za letošnji praznik so v krajevni skupnosti pripravili več različnih prireditvev. Tako so v nedeljo, 22. julija, dopoldne v domu Andreja Kmeta odprli razstavo ročnih del, ki bo odprta še ves teden. Na programu je bilo tudi tekmovanje v streljanju in gasilski vaja.

Mladinci so včeraj (ponedeljek) dopoldne pripravili tekmovanje v namiznem tenisu, jutri (sreda) ob 19. uri pa bo na programu tekmovanje v teku na štiri kilometre dolgi progi. V petek, 27. julija, ob 19. uri bo na kegljišču gostilne Gorjanc v Hometnah tekmovanje v kegljanju.

Osrednja svečanost v počastitev praznika bo v soboto, 28. julija, ko bo ob 19. uri najprej zbor krajanov in spominska svečanost pred spominskim obeležjem, kjer je bil pred 43 leti posvet organizatorjev OF tega področja, nato pa bo v domu Andreja Kmeta slavnostna seja sveta krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij.

V nedeljo, 29. julija, ob 9. uri se bo izpred kulturnega doma začel kolegarski trim. V počastitev praznika bosta še dve športni prireditvi 11. in 12. avgusta. Tako bo 11. avgusta ob 9. uri na športnem igrišču pionirski in članski nogometni turnir, 12. avgusta ob 9. uri pa kadetski turnir v nogometu.

A. Ž.

40-letnica vpada Prešernove brigade na Jesenice

Jesenice — V soboto, 28. julija, ob 11.30 bo v jeseniškem spominskem parku v krajevni skupnosti Podmežaklja srečanje, ki ga pripravljata odbora skupnosti borcev Prešernove brigade in Jesenisko-bohinjskega odreda. Srečanje je posvečeno 40-letnici vpada Prešernove brigade na Jesenice in 40-letnici ustanovitve Jesenisko-bohinjskega odreda.

Ob tej priložnosti bo občina jesenice podelila domicil Prešernovi brigadi. Po svečanem delu, ko bo odkrito tudi spominsko obeležje vpada Prešernovcev na Jesenice, bo krajši kulturni program in srečanje z borci Prešernove brigade in Jesenisko-bohinjskega odreda.

Na srečanje so vabljeni posebno borce obeh enot, aktivisti in borce drugih gorenjskih enot, občani Jesenice, posebno pa mladina vse Gorenjske.

A. Ž.

Stoletje boja zoper rdečega petelina

Bohinjska Bistrica — Sto let mineva, odkar je bila v Bohinjski Bistrici ustanovljena »požarna bramba« — Od težke štirikolne brizgalne, ki jo je poganjalo 16 gasilcev, do najsodobnejše protipožarne in reševalne opreme.

Bohinjska Bistrica — V Bohinju je bilo v drugi polovici 19. stoletja razvito železarstvo. Lastniki železarni in topilnice so kmalu spoznali, da bi kužalo ustanoviti »požarna brambo«, saj je rdeči petelin nenehno razsajal. Že leta 1882., ko je v leseni lopi za oglje v Stari Fužini izbruhnil požar, so se sestali ustanovitelji. Dve leti zatem se je bistriškim možem posvetilo, da tudi vaška požarna bramba ne bi bila odveč, saj jih ne bi več strašila nevarnost ognja. Ko so vrli Bistričani dobili vsa potrebna soglasja in dovoljenja, so sklicali ustanovni občni zbor in v odbor zapisali kar 63 delavljnih članov. Ceprav se je železarstvo kmalu odselilo na Jesenice, so Bohinjecem še vedno grozili požari. Ob selitvi so bistriški »bramboci« od železarjev dobili v dar štirikolno ročno brizgalno, ki jo je moralno poganjati kar 16 gasilcev, in z njim so ukrotili marsikak požar.

Tako so se svojega začetka spomnili gasilci Bohinjske Bistrike, ki so v petek, 20. juliju, na slavnostni seji počastili stoletje svojega boja zoper rdečega petelina. Spomnili so se težavnih začetkov, ko so se ognjenim zubljem zoperstavliali le z nerodnim protipožarnim orodjem, navadno izdelanim na roko, in z močjo volje, da rešijo premoženje. V letih razvoja gasilstva na Bohinjskem se je tudi gasilska oprema precej posodobilila. Zato jim posebno prelomnico pomeni vsako leto, ki jim je prineslo kaj novega, boljšega za boj proti požarom. Ob 45-letnici obstoja so na primer dobili prvo pravo brizgalno, kmalu nato motorno črpalko. Proti današnjemu najsodobnejšemu orodju so ti primerki pravi muzejski eks-

sponati, nekdaj pa so jim zaupali reševanje premoženja.

V sto letih obstoja gasilstva v Bohinjski Bistrici se »požarni bramboci« niso borili le z ognjem, temveč je bilo to društvo tudi srce narodnosti in socialne zavesti, zato tedanjim oblastnikom ni bilo preveč po volji. Okrog gasilcev so se zbirali tudi pevci, dramatiki, kulturniki ...

In danes? V sistemu družbenega sazmošči ima gasilstvo pomembno mesto. V Bistrici vsako leto izvajajo preventivne preglede, sodelujejo s župljem civilne zaščite, izpopolnjuje-

jo opremo, da jih noben nepredviden dogodek ne bi mogel presenetiti. Posodobili so gasilski dom, kupili novo motorno brizgalno, za katero so zbrali denar po tovarnah in pri krajinah. Letos imajo tudi žensko desetino, pionirska desetina pa je že precej izurjena. Novo, mlado članstvo je porok, da gasilska tradicija na Bohinjskem ne bo izumrla.

Ob stoletnici so podelili nekaj priznanj organizacijam in posameznikom. Med zaslužnimi gasilci, ki so s ponosom prejeli odliko za dolgoletno delo, so tudi Franc Logonder, Anton Mencinger, Alojz Logar, Alojz Logar, Anton Sercer, Aleksander Sremac in Drago Stopar.

D. Z. Žlebir

Vedno dovolj dela za močne fante

Peter Beton, vodja mladinskega servisa v Kranju

Kranj — Delo med počitnicami je za večino dijakov in študentov postalno nujna, saj si le tako lahko zasluzijo denar za počitnice, učbenike, kolo ali kaj drugega. Pri Mladinskem servisu v Kranju zbirajo podatke v kateri delovni organizaciji potrebujejo počitniške in priložnostne delavce in kakšno je plačilo za delo.

Peter Beton je že devet let vodja Mladinskega servisa in ima že precej izkušenj.

»Veliko mladih se zanima za počitniško delo, v začetku počitnic tudi preko sto dijakov in študentov na dan. Vsem lahko poščemo primoerno delo, le za dekleta srednje družboslovne šole je malo teže, kajti dela v pisarnah nam ponujajo zelo malo in dobe ga le tiste, ki znajo tipkati. Za močne fante, stare nad šestnajst let, pa je dela vedno dovolj. Vsi raje delajo težja dela, ker so boljše plačana. Letos se je na novo včlanilo 2337 dijakov in študentov. Tisti, ki končajo osmiletko, pa se lahko zaposlijo le na podlagi mentorstva, ki ga izda delovna organizacija. Na uro zasluzijo od 80 do 150 dinarjev, odvisno od težavnosti sprejetega dela pa tudi od pridnosti pri delu. Najmanj pa plačana dela v Živila Kranj, saj so to enostavna dela v skladislu in zanje dobe počitniški delavci le od 60 do 70 dinarjev na uro. Najbolj pa plačujejo v Alpetouru, KOGP Kranj, Oljarici in KŽK in sicer od 120 do 150 dinarjev na uro.«

Je trenutno še kaj prostih del?

»Trenutno iščemo dekleta za delo v Oljarici, za strežbo. Vedno pa imamo dovolj dela za močne fante. Letos smo uvedli tudi članske izkaznice, da laže vodimo evidenco. Največ sodelujemo s Kompasom, Elektro Kranj, Alpetourom, PTT, Verigo in Ljubljansko banko. Dosti dela imamo tudi med letom, saj se dijaki, posebno pa študentje, zanjamajo za delo tudi pozimi.«

Kakšen je delavnik v pisarni Mladinskega servisa?

»Za stranke je naša pisarna odprta vsak dan od 11. do 13. ure, ob torkih in četrtekih pa do 15. ure. Vendar se nam trem, ki smo tukaj zaposleni, delavnik še zdaleč ne začne in konča ob teh urah. Dosti dela imamo s pripravo obračunov, računov, seznamov. Sedaj nam pri tem delu pomaga tudi nov računalnik Panter. Med počitnicami, ki je dela veliko več, smo zaposlili tudi dve študentki. Letos je največja tažava, ker delovne organizacije nakazujejo zasluzek tudi petnajst dni po končanem delu, mi pa ne moremo denarja izplačati prej, preden ga ne dobimo. Izplačujemo ga dvakrat tedensko, tako se lahko izplačilo zavleče tudi na tri tedne. Moram pa povedati, da težav zaradi discipline nima, čeprav se nekateri, ki si rezervirajo določeno delo, tudi kdaj premislijo.«

V. Primožič

Kamnik praznuje

Kamnik — V petek, 27. julija, slavijo Kamničani v spomin na vstajo pod Kamniškimi planinami 1941. svoj občinski praznik. Tudi letos ga bodo obeležili s številnimi prireditvami. Te se vrstijo že od začetka julija, ko so se na državnem prvenstvu v orientaciji v Kamniku zbrali taboriški in vse Jugoslavije. Tedaj je slavilo tudi Gasilsko društvo Komenda. Ob 90-letnici so razvili pionirski gasilski prapor.

Za Dan borca so pri Utoku odkrili dopsrni kip narodnemu heroju Jakobu Molku-Mohorju. Nekaj dni zatem so ob 200-letnici Petra Pavla Glavarja v Komendi priredili srečanje čebeljarjev, zapeli so pevski zbori, v Mostah pa zaplesali folkloristi. V Komendi so priredili tudi kmečke igre koscev in grablje. V Mostah so gasilci razvili mladinski prapor. Praznovali so krajani Šmartnega v Tuhinjski dolini. V Komendi so se pomerili šahiisti in streliči. V Nevljah so gasilci slavili 60-letnico. Zadnjo soboto so v Kamniški Bistriči sprejeli zdomec in izseljence na tradicionalnem srečanju.

Jutri bodo v razstavišču Veronika v čast praznika odprli razstavo »Prva artillerijska brigada«. Osrednji praznični program bo potekal v soboto, ko se bo v kinu Dom na slavnostni seji sestala občinska skupščina. Tega dne bodo tekmovali odbojkari, na večer pa bo na Trgu prijateljstva v Kamniku tradicionalni miting. Z lovskim streškim tekmovanjem na Motniku bodo v nedeljo sklenili praznovanje.

Kaj bo z referendumskim programom?

Skojša Loka — Republiška skupščina bo na zasedanju 25. julija letos obravnavala predlog zakona, ki začasno prepoveduje uporabo družbenih sredstev za začetek gradnje, do graditev ter za nakup objektov, v katerih bi opravljali negospodarsko dejavnost (administrativno-strokovna in pisarniška dela), ter za objekte, namenjene oddihu in rekreaciji. Zakon ne prepoveduje zaključka že začetnih gradenj, izvzetka so tudi zakoni, naprave za obrambo pred točo, objekti za znanstveno-raziskovalno in razvojno delo, objekti, za katere je ves denar zagotovljen s samopriskopom ter oddajniško-sprejemni sistem RTV Ljubljana. S prepovedjo bi vsaj delno izboljšali gmočni položaj organizacij s področja družbenih dejavnosti, ki je v nekaterih občinah že kritičen.

V skofjeloški občini so obravnavali predlog zakona in se zavzeli za dovoljenje izvajanja referendumsko-rekreativno-turističnega centra Soriška planina, ureditev prostorov, v katerih bi se preselila Zavod za družbeni razvoj in občinska uprava za družbeni prihodek, obnovno upravne ugradbe v skofjeloški Termiki, izgradnjo stavbe obrtnega združenja ter ureditev prostorov za temeljno sodišče in postajo milice.

Devize za cement

Konec minulega tedna se je sejala skupščina delegatov podpisne samoupravnega sporazuma o druževanju dela in sredstev za proizvodnjo cementa v novi anhovski cementurni. Na skupščini so se okvirno dogovorili za skupno zagotavljanje deviz za nemoteno proizvodnjo in oskrbo s cementom. Sovlagnatelji naj bi do konca septembra za vse dobave cementa od julija do novembra zagotovili okrog milijon dolarjev deviznih sredstev za nabavo surovin, reproducijskih materialov in rezervnih delov. Tukšen predlog so predstavniki sovlagnateljev nacelno podprtli, vendar ga bo v nekaterih podrobnostih treba še dodelati. O njem bi morali čimprej razpravljati v 62 gradbenih in trgovskih delovnih organizacijah. Anhovski Salont zagotavlja, da ne bo povečal izvoza cementa na račun domače preskrebe, če bo sporazum kmalu sprejet. Ob morabitinem zavlačevanju pa bo cement prisiljen spet izvažati, ker nujno potrebujejo devize.

A. Ž.

Izvoz večji za 8 odstotkov

Po podatkih Narodne banke Slovenije je gorenjsko gospodarstvo v letošnjem prvem polletju izvozilo za 5,5 milijard dinarjev blaga, od tega na konvertibilno področje za 5,1 milijard dinarjev, kar je 68 odstotkov vsega izvoza, v katerem stotisoč niso upoštevane.

Največ je seveda izvozilo gospodarstvo kranjske občine, ki je na tujem trgu prodalo za 7,8 milijard dinarjev blaga, škofjeloško za 3,5 milijard, ježiško za 2 milijardi, radovljško za 1,5 milijarde in tržiško za slabih 1,5 milijonov dinarjev blaga.

V primerjavi z lanskim prvim polletjem je gorenjski konvertibilni izvoz večji za 11 odstotkov, klirinski za 3 odstotke. V kranjski občini je letni izvoz večji za 19 odstotkov, v jesenici za 25 odstotkov, v škofjeloški za 2 odstotka, v radovljški je manjši za 9 odstotkov in v tržiški je manjši kar za 42 odstotkov. Posebej da kaže pogledati konvertibilni izvoz, ki je bil v jeseniski večji kar za 11 odstotkov, v kranjski za 13 odstotkov, v škofjeloški je na ravni lanskega polletja, v radovljški je manjši za 2 odstotka, v tržiški pa za 7 odstotkov. Na znatno manjši celotni izvoz tržiškega gospodarstva torej vse predvsem kar 72 odstotnih izvoza na klirinsko področje.

V letošnjem prvem polletju pa je gorenjsko gospodarstvo uvozilo za 4 milijard dinarjev blaga, od tega konvertibilnega za 11,14 milijard dinarjev, kar je 80 odstotkov vsega uvoza.

V primerjavi z lanskim prvim polletjem je bil celotni uvoz za 6 odstotkov, s konvertibilnega področja za 13 večji in s klirinskima za 13 odstotkov manjši.

Od celotnega uvoza je na uvoz reducirskih materialov odpadlo 12,97 milijard dinarjev, na opremo 6 odstotkov ali 1,5 milijonov dinarjev in na blago za potrošnjo 1 odstotek oziroma 1,5 milijonov dinarjev.

V letošnjem prvem polletju je bil uvoz iz izvozom pokrit 112 odstotno, na konvertibilnem področju pa 180 odstotno, na klirinskem pa 180 odstotno.

Kamniško gospodarstvo**Leto brez rdečih številk**

Kamniško gospodarstvo letos beleži uspešno rast, saj posluje povsem brez izgube — Lani izrečeni trije ukrepi družbenega varstva so uredili razmere v turizmu in družbenih dejavnostih — Turizem se postavlja na noge

Kamnik — Kamniški gospodarski načrti za leto 1984 so naravnani zlasti k uresničenju večjega konvertibilnega izvoza, ki naj bi ga dosegli z večjo, proizvodnjo, prestrukturiranjem gospodarstva in poravnavo obveznosti do tujine. Izboljšati bi kaza- lo tudi placično sposobnost gospodarstva in ohraniti njegovo akumulativno sposobnost. Kamniško gospodarstvo ni daleč od tega, saj je v letošnjem prvem četrletju zabeležilo precejšnjo rast, letos nima niti enega zgubanja, celo neuspešna turizem in gostinstvo sta se uspela izvleči iz izgub. Lani so moralni trem organizacijam izreči ukrep družbenega varstva, eden od njiju je bil Integral, nosilec razvoja turizma v občini, ki pa se v tej vlogi ni posebno dobro izkazal. Letos ti ukrepi niso več potrebni, saj si je celo problematični turizem za silo opomogel.

Kako pa lažje letošnje številke? Industrijska proizvodnja je višja za nekaj več kot 8 odstotkov v primerjavi z lanskim prvim četrletjem. Zasluga za to gre zlasti Utoku, ki s sodobnejšo opremo bolje dela kot prej. Eksperimentalni tkalnici, enemu najuspejšejših izvoznikov, Kemostiku, Svitu, Eti, Rudniku kalcita in kaolinu, Menini in Lončarskemu podjetju v Komendi.

Varstvo pri delu ne le čelada na glavi

D. Ž.

V jeseniški železarni narašča število poškodb pri delu — Kjer jih je več, so milejše — Zaskrbljujoče je število smrtnih poškodb, za katere ni opravičila — Delovna zaščitna obleka je le lažna skrb.

Jesenice — V naših delovnih organizacijah namenjajo problematiki varstva pri delu posebno skrb in pri tem so bolj ali manj uspešni. V železarni Jesenice je sleherni delavec, ki prestopi prag železarne, temeljito seznanjen o varstvu pri delu, ki ga bo opravljal, v temeljnih organizacijah potekajo občasno seminarji usposabljanja.

Klub vsemu prihaja do nesreč in precejšnjih odškodninskih zahtevkov. Zadnji sploh niso toliko pomembni, kajti delavec, ki je poškodovan za vse življenje, čuti posledice, z njim pa delovno okolje in družba.

Delo v železarni je težko, naporno, zdravju škodljivo, tehnologija pa zastarela. Razumljivo je, da je v takšnem delovnem okolju veliko več možnih poškodb, ki jih stopnjuje še fluktuacija, kajti delavci prihajajo iz drugih krajev z drugačnimi navadami in odnosom do dela.

»V jeseniški železarni smo zabeležili najmanj nesreč pri delu leta 1976, pravi vodja službe za varstvo pri delu Zoran Krejič, »do tega leta je krivulja nesreč neprestano pada. Kot delavec v železarni tega res nisem pričakoval, predvidevali smo, da poškodbe in nesreče ne bodo naraščale, ne pa da bodo celo upadale. Vendar od tega leta, ko jih je bilo najmanj, beležimo naraščanje in zadnja štiri leta smo nekako obstali pri 9 odstotkih poškodb na število zaposlenih.

Zaskrbljujoče pa je, da je naraščilo število smrtnih poškodb pri delu. Leta 1981 so se trije delavci smrtno ponesrečili, letos sta tudi bili že dve smrtni nesreči. To je najboljboleče za družino in za delovni kolektiv.

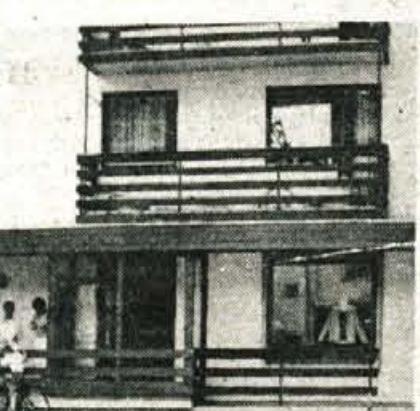
Vedno trdim, da smrtnih poškodb ne bi smelo biti in da ni umestno, kakršnokoli že, primerjanje smrtnih nesreč na cesti in v tovarni. Na cesti ne moreš predvidevati nenadnih razmer, v delovni organizaciji pa prav lahko. Ob stroju se ve, kaj in kako se dela in do česa lahko pride, zato menim, da za smrtnne primere ni opravičila.

V železarni so tehnološke naprave skrajno iztrošene, komaj jih lahko še vzdržujemo, zato je varnost pri delu še kako pomembna. Varnost pri delu pa ni le primerna delovna obleka, delovna čelada, pazljivost in zbranost. Nanjo vpliva veliko vzrokov. Dejstvo je, da število poškodb narašča, za kar pa bi lahko poiskali enega izmed vzrokov tudi v padanju življenskega standarda. Številni delavci danes resnično že težko živijo, zato obremenjeni z domaćimi problemi, in če so neurejeni še medsebojni odnosi v kolektivu, kaj lahko pride do pozabljivosti in nenamerne malomarnosti. Ugotovljati krivdo sploh ni težko, izredno težko pa je poiskati prave vzroke.

V železarni se dve tretjini nesreč zgodijo na tistih delovnih mestih, kjer delo ni mehanizirano. Velja pa, da so v tistih temeljnih organizacijah, kjer je veliko poškodb, le-te milejše in ne tako nevarne.

Često prevladuje miselnost, da so varstvo pri delu le zaščita sredstva. Prav pa je ravno obratno, kajti zaščitna sredstva so zadnji, prisilni ukrep varstva in se uvedejo praviloma tam, kjer se s tehničnimi in drugimi ukrepi ne da zagotoviti varnosti. Bahati se s tem, da so vsi delavci opremljeni z delovno čelado, rokavicami in obleko je zatorej smesno in predstavlja zgolj »linijo najmanjšega odporja« delovodij in lažno skrb za varstvo pri delu.«

D. Sedej

Almirina prodajalna v Bohinjski Bistrici — Almirina prodajalna v Bohinjski Bistrici se je do nedavnega stiskala v najetih prostorih. V petek pa so v pritličju stanovanjskega bloka sredi vasi slovensko odprli novo trgovino. Večja je in za oko privlačnejša, tako da se tudi turisti bodo branili vstopiti. — Foto: D. Ž.

V sestavljeni organizaciji slovenskih železarn, v katero poleg železarn Jesenice na Gorenjskem sodijo še Plamen Kropa in Veriga Lesce, so v prvem polletju letos proizvedli 100 tisoč ton surovega železa, kar je manj, kot so načrtovali. Izpad je nastal zaradi manjše proizvodnje gredila v jeseniski železarni, ki je imela velik remont plavža.

Tudi proizvodnja jekla v prvem polletju zaostaja in znaša 418 tisoč ton. Vzroki so v slabih kvalitetih starega železa in v pogostejših okvarah na električnih pečeh ter občasnem pomanjkanju ferolegur.

Znatno se je povečala proizvodnja koničnih izdelkov. Vse delovne organizacije, razen Plamena iz Krop, so presegale lansko proizvodnjo in tudi vrednost prodanega blaga se je znatno povečala zaradi višjih cen.

V slovenskih železarnah so izvozi-

Domače rezerve in tuja pomoč

Železarji v drugem polletju ne bodo mogli pokriti vse izgube, veseli bodo, če novega primanjklja ne bo — Oprostitev dela plačila družbenih obveznosti iz akumulacije

Jesenice — Jeseniška železarna je imela v petih mesecih letošnjega leta že za 1.450 milijonov dinarjev izgube, čeprav so v tem času poslali na tržišče za 3.500 ton izdelkov več, kot so načrtovali. S 1. julijem so se cene izdelkov črne metalurgije povečale v povprečju za 29 odstotkov, kar jim bo pri skupni realizaciji prineslo za 3.800 milijonov dinarjev pozitivnega učinka. A so se obenem povisale tudi cene surovin in energije ter storitev, kar zmanjša razliko za 3.030 milijonov dinarjev. Zaradi vpliva tečaja dinarja ter gibanja splošnih obreščnih mer bo pozitivni učinek manjši še za 280 milijonov dinarjev. Če se bodo cene gibale v skladu s smernicami, v drugem polletju ne bo nove izgube, vendar bo starata ostala.

V železarni s številnimi internimi ukrepi nameravajo prihraniti več kot 600 milijon dinarjev. Računajo, da bodo izgubo prvega polletja deloma pokrili s pozitivnimi učinki poslovanja v drugem polletju, kar naj bi zneslo 1.100 milijonov dinarjev. Od tega bi bil neto učinek zaradi višjih cen izdelkov črne metalurgije v višini 500 milijonov dinarjev, zdrava notranja stabilizacija in varčevanje pa bi prineslo 600 milijonov.

Nikakor pa ne bodo zmogli pokriti primanjklja brez »zunanje pomoči. Le-ta bi morala biti v znesku 800 milijonov dinarjev, ki naj bi jih dobili s pokrivanjem tečajnih razlik podpisnikov samoupravnega sporazuma in bank — 400 milijonov dinarjev — in sredstva občinskih in republiških rezerv v višini 400 milijonov dinarjev.

Ker ima železarna zaradi izgub in dolgoročnih obveznosti velike težave z likvidnostjo, predlagajo v železarni oprostitev dela plačila družbenih obveznosti iz akumulacije, ki so je ustvarili v minulih letih v višini 300 milijonov dinarjev, saj bi le tako ohranili sposobnost za najbolj nujne naložbe.

V železarni si bodo nenehno prizadevali, da bodo iz proizvodnje »izločali« tiste izdelke, ki jih prodajajo z izgubo, usklajevati lastne cene s cenami surovin in materialov. V Sloveniji naj bi za črno metalurgijo socializirali odpplačilo deviznih anuitet in pokritje tečajnih razlik. Železarji tudi pravijo, da bi morali imeti pravico, da kupujejo devize na deviznem tržišču in da jih združujejo.

Boljše gospodarjenje pa ne bo možno, če se proizvodnja na Jesenicih ne bo modernizirala, saj zastareli postopki terjajo visoke stroške in ustvarajo primanjkljaj. Zato pričakujejo širšo družbeno podporo za začetek izgradnje jeklarje 2 in s tem resnično sanacijo sedanje proizvodnje.

D. Sedej

Molzač Marjan Tomić

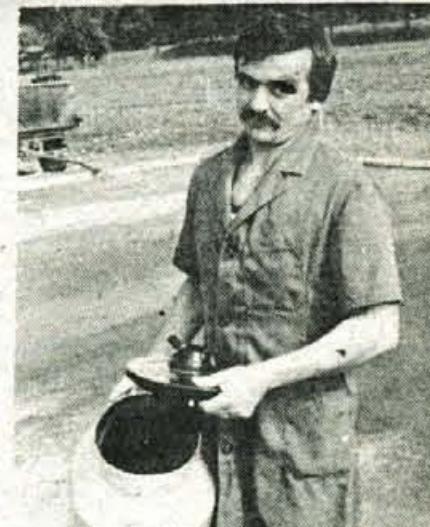
Vpričakovaju novega hleva

Marjan Tomić z Bleda drugo leto molze krave na KŽK-jevem kmetijskem posestvu na Blatah pri Bledu. Njegov delovnik se prične ob dveh zjutraj in konča, ko večina šele posede k dopoldanski malici. Težko čaka novega hleva, v katerem bodo ročno delo vsaj delno nadomestili stroji in naprave.

Bled — Še predno blejski petelin — že res, da jih je vsako leto manj — odpojejo jutranjo budnico, je Marjan Tomić med kravami na Credinkah, kjer so se pasle prek noči in ob dobrini travni polnilne vime na novimi litri mleka. Z žepno svetilko si kaže pot, teka sem ter tja po pašnikih, od katerih je najbolj oddaljen kilometer preč od hlevov, in naganja živino proti domu. Primerilo se je že, da so nočni objestneži prerezali žice, kole za ograjo zmetali po pašnikih in prekinili električni tokov. Živali so se razkropile po bližnjih travnikih, povzročile precej škode drugim lastnikom in nakopale dodatne skrbi molzcu Marjanu. Takšni primeri so sicer redki, a kljub temu se delavci na blejskem posestvu sprašujejo, komu so krave napoti.

Ko je živila v hlevu in jo Marjan priveže k jaslim, se začno priprave za molzo.

»Najbolj zamudno in zahtevno opravilo, ob katerega je veliko odvisna tudi kakovost mleka, je umivanje vime,« pravi Marjan. »Če so pašniki suhi, še nekako gre, saj so krave dokaj čiste. Po vsem drugače je po večdnevnom deževju, ko se travniki razmocijo in postanejo poti blatne. Takrat bi bilo še najbolje, da bí v hlev napeljal gumijasto cev in v vodnim curkom opral krave od glave do nog.«

Štirje molzci, po dva v jutranji in v večerni izmeni, namolzejo dnevno okrog tri tisoč litrov mleka. Naenkrat molzejo po šest krav in že zdaj se veselijo novega hleva, v katerega bodo prav kmalu preselili živilo.

»Molzci, kravarji in ostali delavci s posestva se bomo na nove delovne razmere lažje in hitreje navadili kot krave, ki bodo poslej stale na rešetkah, se prosto gibale po boksih in hodile v sodobno opremljeno molzisče, v katerem bom po naenkrat molzci po dvajset krav. To nam tudi daje upanje, da bomo lahko jutranji spanec podaljšali za kako uro,« pravi Marjan Tomić.

Na blejskem družbenem posestvu so se nekdaj molzci menjavali na vsake tri, štiri mesece. Komaj so se navadili dela, že so pobrali šila in kopita in se zapolnili tam, kjer so bile boljše delovne razmere. Marjan pravi, da bo vztrajal, četudi so molzci neprestano izpostavljeni vlagi in preprihu in čeprav je bil količinsko za 25 odstotkov večji. Padla je predvsem vrednost klorinskega izvoza, kar lahko tudi pomeni, da so izvažali kvalitetnejše izdelke.

Nasploh je bilo gospodarjenje dobro in vrednost prodaje zadovoljiva, vse skupaj pa je manj obetajoče, če vemo, da so se materialni stroški hudo povečali. Le-ti presegajo vrednost prodaje dom

Potočani so potrpežljivi

Alpetourovci vozniki redno vozijo mimo Potok — Nevaren železniški prehod — Naslednje leto telefoni in zbiralnica mleka

Na Potokih so zgradili zbiralnico mleka, zdaj bo kar Nežka Mulej prispevala še les za streho... Foto: D. Sedej

Potoki — Potoki so majhen zaselek ob magistralni cesti proti Jesenicam, redkodaj omenjen, kajti prebivalci so se že kar nekako spriaznili s tem, da sami rešujejo probleme ki jih imajo.

Vendar so v zadnjem času Potočani na moč zavihali rokave, ko so jim obljudili, da bodo lahko dobili telefone iz žirovniške telefonske centrale. Tako so prispevali denar za pri-

ključke, sleherni je skopal po dvajset metrov za telefon in zdaj upajo, da bodo prihodnje leto telefoni le zbrneli. Čeprav niti niso tako zelo dolé od mesta, so številni kmetje in včasih nujno potrebujejo živinno-zdravnik. V hudih zadregah se znajdejo predvsem tisti, ki nimajo osebnih avtomobilov, kajti avtobusne zveze so sicer redne, a vozniki Alpetoura tudi redno vozijo mimo.

Prav zanimivo je, da se jim le na Potokih sploh ne zdi vredno ustavljanje, četudi na registrirani postaji čakajo potniki.

Potočani mirno trpijo to Alpetourovsko samovoljo, kot so prav do nedavnega nadvse disciplinirano vlekli kangle za mleko prav k cesti. Potem se jih je voznik, ki zbira mleko za mlekarino, sam usmilil in obljudil, da bo zavil v vas. Zaviti na Potoke pa spet ni prijetno, saj je bilo v minulih letih na železniškem prehodu brez zapornic že toliko smrtnih nesreč, da je voznik, ki prehod pozna, podzavestno tesno, ko zapeljejo do tirov. Utrijajoče rdeče luči res opozarjajo na prihajajoči vlak, a zapornice so vendarle zapornice...

Med kmeti, ki redijo živino in obdelujejo polje je tudi **Nežka Mulej**. Po moževi smrti se sama ukvarja s hlevom in živino, otroci pomagajo te dej, ko niso v službi. Jasno je, da dela od jutra do večera, saj mora; nima pokojnine in živi le od dohodka, ki ga prinašata mleko ali meso.

Nežka je trdna, prava kmetica, ki ne tarna, ampak si želi napredka zase in za vas. Sama je ponudila, da na njenem svetu ob cesti postavijo zbiralnico za mleko. Pomagala je zadruga, pomagala je občina, pomagali so sovaščani, največ pa je postorila kar sama Nežka Mulej. Zdaj imajo bazen, a manjka še streha, ki jo bo, če ne bo šlo drugače, postavila kar Nežka.

»**Streha mora biti, bomo pa dati les, ki ga je ob neurju podrlo,**« pravi Nežka, ki za vse na svetu ne gre pred fotografiski aparatom in ki noče niclesar slišati o tem, da se za razvoj na Potokih sama največ zavzema.

»**Zdaj bi radi popravili še potoške rovete, cesto, da bi bile rovete bolje dostopne. Manjka pa nam tudi požarni bazen.** Saj imamo zasilno zajetje, vendar bi bilo zelo dobro, če bi zgradili še bazen. Kaj veš, kaj se lahko zgodi, zato ga lahko postavijo kar pred našo hišo,« pravi Nežka, ki tako samoumevno in podzavestno le potrjuje, da so imeli tisti, ki so dejali, da je Nežka »motor« potok, še kako prav... D. Sedej

Nekaj čez 1000 metrov visoko je Kal pod Kofcami, dobro uro peš iz Podljubelja. Tu zdaj stoji koča Bombažne predilnice in tkalnice Tržič, kjer si bodo delavci ob koncu tedna privoščili počitek in sprostitev ali pa celo krajski dopust. — Foto: D. Dolenc

Tržičani imajo spet kočo na Kalu

Tržič — Šest ali sedem let je že tega, kar je pogorela koča Planinskega društva Tržič na Kalu pod Kofcami. Vse do lani je bilo tu pogorišče, lani pa so se delavci Bombažne predilnice in tkalnice Tržič začeli dogovarjati z Gozdnim gospodarstvom v Tržiču in iskati dovoljenje, da bi tu postavili svojo kočo. Kot nalašč bi nameč sem pristojala lična brunarica, ki je bila postavljena v parku Bombažne predilnice in tkalnice v Tržiču. V njej je bila, če se spominjate, industrijska prodajalna blaga. Ko so bila dovoljenja tu, so se prvi lotili dela tovarniški gasilci, sledile pa so prostovoljne akcije tudi drugih delavcev tržiške predilnice in tkalnice. Lani za 29. novembra je bila koča že prestavljena. Vendar še ni dokončana. Kuhinja je že urejena, zar je postavljen zunaj pod posebno lopo, lep dnevni prostor imajo, sanitarije. Opremiti pa je treba še zgornje sobe, urediti kletne prostore, namestiti balkonske ograje in podobno. Vendar, za prvo silo je že dovolj urejena, da si tu domači planinci odpocijo, odžajo in privežejo dušo. Kot je povedal Janez Furlan, vodja splošnega oddelka BPT, ki med drugim skrb tudi za družbeni standard, bo tu, dokler ne bo koča dokončno urejena, dejurstvo le ob koncu tedna. Oskrbnik na Kalu bo Franc Valjavec, mojster v tkalnici. V podstrešnih sobah bo 12 ležišč, kjer bodo delavci Bombažne predilnice in tkalnice lahko dopustovali od pomlad do jeseni. Delavci tržiške predilnice in tkalnice imajo svoj počitniški dom s 163 ležišči v Poreču in 2 avtoprikolicami v avtokampu Finida pri Umagu, s kogo na Kalu pa bodo možnosti dopustovanja še pestri.

D. Dolenc

Ljubečna Celje
klinker
keramične
ploščice
telefon (063) 25-800

kovinotehna
BARVNI
TELEVIZORJI
GORENJE
ZA NAKUP
NE POTREBUJETE
DEVIZ
FUŽINAR Jesenice

okna inles vrata
RIBNICA

Tele poje več kot je vredno

Janez Kunčič je prvi na Gorenjskem dal pobudo za ustanovitev strojne skupnosti — Zdaj ima zabrežniška skupnost že petnajst kmetijskih strojev

Zabrežnica — Med zabrežniškimi kmeti, ki so tako prizadene po stavili novo, moderno zbiralnico mleka, je tudi že upokojeni Janez Kunčič, Belej iz Zabrežnice. Doma v hlevu ima šestnajst glav živine, zdaj pa gradi še sedem novih stojišč. Kaj se danes kmetu najbolj splaže — oddaja mleka v mlekarino ali oddaja mesa?

»**Vsekakor oddaja mleka,**« pravi Janez Kunčič, »tele v osmih tednih popije toliko mleka, kolikor je samo vredno in najbolje bi ga bilo oddati po enem tednu. Za kmete treh okoliških vasi je bilo prej težko voziti mleko v Smuku, danes pa je zbiralnica bližu.

Večina živine je zdaj na zabrežniški planini, ki jo je pašna skupnost lepo uredila. Tam se pase 130 glav in dvajset konj, predvsem pa je veliko ovac — več kot 300. Imamo pastirja in urejene creditne.«

Janez Kunčič je bil pobudnik ustanovitve prve strojne skupnosti na Gorenjskem. Po pogovoru na Gozdnem gospodarstvu Bled so se domenili, da kmetje-gozdni kooperanti ustanovijo v Zabrežnici strojno skupnost. Gozdnemu gospodarstvu je prispevalo posojila. In danes?

»Danes ima strojna skupnost, ki vključuje Zabrežnico in dve sedanji vasi, že petnajst kmetijskih strojev: cisterno, trosilec za gnoj, sadilec za krompir in številne druge. Za vse dobro skrbijo tisti, pri katerih se nahajajo. Ko bi dobili ustrezeno zemljišče, bi zgradili tudi lopo za shranjevanje strojev.«

Stroje vzdržujejo z denarjem, ki ga dobijo, ko opravljajo delo za člane strojne skupnosti ali za druge. Storite za člane so polovico ce nejše kot za tiste, ki niso v skupnosti. Tako redno vzdržujejo kmetijski strojni park, ki je precejšnje vrednosti in zato potreben nenehne skrbi.

D. Sedej

PRAVNIK SVETUJE

NADLEŽEN SMRAD

B. L. iz Kranja

Sosed tik ob vaši parcelei in hiši odlaga večje količine gnoja zajev in piščancev. Moti vas nadležen vonj, pa tudi mrčes. Zanima vas, kako bi ta problem rešili?

Odgovor: Vsekakor vam priporočamo, da poizkušate problem s sosedom sporazumno rešiti, tako da bi gnoj oddaljil ali pa prekril. V pismu žal niste navedli natančnega naslova, zato v odgovoru navajamo, da je skladno z odlokom o javnem redu in miru v občini Kranj prepovedano imeti kopitarje, parklerje, perutnino in zajec na območju krajevne skupnosti Bratov Smuk, Center, Huje, razen predela Huj, Ceste talcev južno od križišča z Župančičeve ulico, Planina, Vodovodni stolp, razen predela Rupe in Ceste JLA ob garnizonu Staneta Žagarja, ter na južnem pozidanem delu krajevne skupnosti Zlato polje do Kidričeve ceste. Neglede na to omejitve pa se po omenjenem odloku kaznjuje za prekršek oseba, ki pusti smetišče jame odprt ali slabo zaprto. Možno je torej podati predlog odprt ali slabo zaprto. Težko ocenjujemo obseg in stanodniku za prekršek. Težko ocenjujete, da ta nevarnost oboga tudi na sanitarno inšpekcijo občine.

OPOROKA

T. L. iz Tržiča

Oče vam je predlagal, da bi napisal oporoko in celetno premoženje zapustil vam. Zanima vas, kako naj

cesti oporoko, da bo veljavna?

Odgovor: Oporoka je veljavna, če jo je oporočitelj,

vaš oče lastnoročno napisal in podpisal. Lahko pa jo

Slovenci bomo predstavili štiri nove filme

31. puljski festival jugoslovanskega filma

Te dni se je v Puli začel 31. festival jugoslovanskega igranega filma. Slovenci smo na ocenitev poslali **Veselo gostovanje**, ki je razširjena in obogatena sesta epizoda televizijske nadaljevanke **Strici so mi povedali**, ki je nastala po istoimenskem romanu pisatelja Miška Kranjca. **Nobeno sonce** režiserja Janeta Kovačiča, **Leta odločitve**, celovečerni prvenec režiserja Boštjana Vrhovca in **Trije prispevki k slovenski blaznosti**, omnibus treh mladih avtorjev, Žarka Lužnika, Borisa Juraševiča in Mitja Mlavca.

O čim govore novi slovenski film? No, O veseljem gostovanju ni treba trativati besed, kajti televizijskim gledalcem je nadaljevanca dobro poznana. Filmska zgodba iz sredine dvajsetih let pričuje o zorenju mladega prekmurskega študenta Miška, ki so ga učitelji in starši poslali v Ljubljano študirat za duhovnika. A življenje odloči drugače. Veliko k temu pričomor tudi kratka a silovita ljubezen do Šarike. Neizzivljena Miška potrdi v odločitvi, da ne bo duhovnik, marveč umetnik – pisatelj in da bo pisal o svojih prekmurskih ljudeh.

V glavnih vlogah nastopajo: Igor Samobor, Danilo Benedičić, Polde Bibič, Bert Sotlar, Darja Moškotovc in Milena Muhič. Režiser filma je France Stiglic, ki je skupaj z Branim Šoemnom napisal tudi scenarij za film.

Film **Nobeno sonce** je zgodba o Veroniki in o plejadi mladih ljudi, ki jih zajame usmerjeno izobraževanje, novost, pri kateri smo jim dolžni pomagati, vendar lahko ugotavljamo, da razen nekaj častnih izjem jemlje večina pedagoških delavcev svoj poklic kot poklic in samo to...

Z Veroniko se srečamo v drugem etniku usmerjenega izobraževanja,

v šoli, na katero nikoli ni pomisnila, temveč so jo sem pripeljale le povprečne šolske ocene. Ničesar, kar bi jo veselilo, ne najde. Vse vrednote, ki jih nosi v sebi, iskrenost, poštovanje, zaupanje, vse se ruši pred njo. Ta upov polna mladost se nenadoma srečuje s stvarnostjo: s pohlepno malemeščansko pridobitniško mrzlico, s karierizmom, hinavščino, klečeplazništvom itd... Sansonjerka zaključi pričo: ...češ, da so dnevi mnogih mladosti zgrešili svoje sončne dni...

Scenarij za film **Nobeno sonce** je napisal Zeljko Kozinc, glavni igralci pa so Vesna Jevnikar, Vida Juvan, Branko Štrubelj, Dare Valič in Kranjcank Marija Lojk.

Film **Leta odločitve** govori o Petru in Cveti, o Petrovem očetu, nekdajnjem informbirojcu. Ko se Peter vrne od vojakov, je doma vse spremenjeno. Ker ne dobi takoj službe, mu oče predlaže, da bi pripravljal za tisk njegove spomine, tudi iz informbirojcev let. Peter povabi v njihovo vilo njegovo dekle Cveto, a tu Cveta ne zdrži dolgo, kajti spletla se je ljubezen med Cveto in Petrovim očetom. Peter se odseli k bratu Jerneju, »črni ovcu« družine. Tu Peter zve resnico o materi, o njenem nepoštenju. Hud spopad se vname med Petrom in očetom, Peter se zateče k njihovi nekdanji služkinji Leni. Ta zaradi njega napravi samomor. Zaprejo ga. Na koncu oče reši sina iz preiskovalnega zapora, izda knjigo »Leta odločitve«, Peter pa je postal konformist in bo stopal po očetovih stopinjah.

Scenarij za celovečerni film »Leta odločitve« je napisal Branko Gradišnik, v glavnih vlogah pa nastopajo Boris Ostan, Boris Cavazza, Slavko Jan, Damjana Černe, Jožica Avbelj in Aleš Valič.

Film **Trije prispevki k slovenski blaznosti** je omnibus treh krajskih filmov: kronika zločina, kronika norosti in kronika upora.

Kronika zločina spreminja junaka skozi otroštvo, puberteto in ga zapusti na prag svetle bodočnosti. Kako močno ljubi fant, ki je v obračunu s sovrstniki nasadil nekoga na nož? Kaj je zločin in kdo je zločinec. V filmu Ivana spremljamo od otroštva do sodbe.

V glavnih vlogah nastopata Jožef Ropoša in Desa Muck.

Kronika norosti pričuje o sodobnem Orfeju, ki isče svojo Evridiko. Junak je iz norišnice pribeljal domov. Glasbenik, ki ga je žena zapustila, se odloči, da jo poišče. Rad bi jo rešil in imel ob sebi. Je to velika ljubezen ali norost? Ali je vsega krična glasba? Komu pomagajo psihiatri? Kako daleč lahko pripelje masovna hysterija ljudi, ko zavojajo senzacijo? Kdo je nor in kdo ni?

V glavnih vlogah nastopata Peter Boštjančič in Vladica Milosavljević.

Pri Kroniki upora je dogajanje postavljeno v nekakšen moderen geto, utesnjeno stanovanjsko naselje z ogromnim dvoriščem obdanim z zidom in okni. Prihaja do bizarnih situacij, ki jih Frenk nenehno doživlja. Intimno preobrazbo doživi šele ob srečanju z otrokom, deklivo. Kronika upora sestavlja sliko junakovske življenja, ko se to prevesi v vsakdanji ritem. Kje je življenje med dvema koncem dneva? Lahko človek spi, če ostali ne morejo? Kdo pospravlja smeti, če vsi pometajo samo pred svojim pragom...

V glavnih vlogah so zaigrali Radko Polič, Majda Potokar, Miloš Battellino in Simona Gruden.

Prvič Žagarjeve plakete

Radovljica — Te dni je odbor za izbor nagradencev pri izobraževalni skupnosti Radovljica razposlal vsem krajevnim skupnostim, vzgojno-izobraževalnim ustanovam, organizacijam združenega dela, samoupravnim interesnim skupnostim, družbenopolitičnim organizacijam in Zavodu za šolstvo razpis za podelitev letošnjih Žagarjevih plaket. Izobraževalna skupnost jih bo letos prvič podlila zaslужnim delavcem in skupinam na področju vzgojnoizobraževalnega dela na območju radovljiske občine.

Po pravilniku, ki ga je na junijski seji sprejela skupščina izobraževalne skupnosti, bodo podelili vsako leto največ deset plaket, o čemer bo odločal odbor za izbor nagradencev.

Predlog za podelitev Žagarjevih plaket bo odbor sprejemal do 15. avgusta.

Priporočljivo je, da se želite udeležiti, poskrpite za vstopni vratki.

Če vam je vstopni vratki.

Krnica — Le poldružno uro zložne hoje je od hotela Erike do Koče v Krnici na višini 1112 metrov. Po dolgi zimi, sneg je ležal tu še junija, se je za izlete v to dolino sezona šele dobro začela.

Krniški Janez ima odprto let' in dan

Odkar je Kočo v Krnici prevzel Janez Jenko, večina planincev ga kliče kar Krniški Janez, so vrata obiskovalcem odprta pozimi in poleti — Le poldružna ura od Hotela Erike je sprehod, primeren tudi za srednja in pozna leta, za planince pa je Krnica izhodišče za Razor, Škrlasticu in druge dvatisočake krniškega gorskega amfiteatra.

Krnica — Pravijo, da kdor enkrat obiše Krnico, se bo tja znova in znova vračal. Pa ne le zato, ker je Krnica izhodišče za celo vrsto planinskih tur, na Razor, na Kriške pode, na Špik, Škrlasticu; pot od Kranjske gore mimo hotela Erike v dolino Krnice je dokaj položna, le v zadnjem delu se blago dviga, tako da pri Koči v Krnici komaj preseže nadmorsko višino tisoč metrov. Zdaj, konec julija, je v dokaj ozki dolini Krnice, ki jo hlače se divje vode Šumeče Pišence, komaj pozna pomlad. Ob poti se zapoznejo cveti rododendron, bregovi pa so polni materine dušice in borovicnjevja, ki v drugem delu doline skriva še popolnoma zelene borovnice.

«Letos je bil sneg okoli Koče v Krnici še sredi junija,» pravi Janez Jenko, oskrbnik koče, ki ga večina planincev in drugih obiskovalcev pozna kot Krniškega Janeza. Zato je bil tudi obisk v spomladanskih dneh in v začetku poletja bolj skromen, še zdaj, sredi julija, ljudje bolj zahajajo v Krnico. Po dobro obiskani zimi, saj se je letos veliko planincev odločalo za zimske vzpone, je bilo spomladansko zatišje kar težko prenašati. No, glavna sezona za planinske vzpone se začenja šele kasneje v avgustu in septembri in, če je lepo, še kasneje.

Kočo v Krnici, ki je last Planinskega društva Kranjska gora, je Janez Jenko prevzel pred petimi leti. V tem času mu je uspelo s pridnostjo, prijaznostjo in trdim delom, ki ga pozna vsak oskrbnik, povrnilti koči ugled in sloves, ki je prejšnja leta bil že kar omajan. O tem nenazadnje priča že knjiga pritožb, kjer pa ni najti, razen pohval, niti ene besede graje. Obiskovalci so celo presenečeni nad prijaznostjo, sprejemom, hranjo in bivanjem sploh. Zato ni malo takih, ki se v Krnico prav zaradi takšne domačnosti vračajo pogosto, tudi na štirinajst dni, vsako leto pa tu preživijo svoj dopust tudi stalni dolgoletni gosti, tako domači kot tujci — največ je Holandcev, Avstrijev in Nemcev.

Odkar je Janez pred petimi leti opustil delo turističnega vodiča pri Kompasu in prevzel Kočo v Krnici,

je ta odprta vse leto. Pozimi kočo sicer zamete sneg. Letos ga je bilo kar okoli pet metrov, tja do zgornjih oken je segala snežna odeja, tako da je bil Janez kar deset dni odrezan od sveta.

No, zdaj je zima pozabljenja, pustila je le spomine in lednik nekaj višje nad kočo, kjer Janez, namesto v hladilniku, hrani meso. Vso hrano pa mora vsake dva do tri dni peš znositi na hrbitu iz doline, le pijačo mu dostavijo s konjem. Pozimi je vedno želel takšno delo, se ne pritožuje, rad je tukaj in to pokaže vsakemu obiskovalcu. Postreže z enolončnico, na mizo kar tako iz gostoljubnosti postavi tudi flancate, njegove pehtravne struklje pa tako ali tako planinci že pozna. Ni mu težko vstati tudi sredi noči in za lačne gornike, kot bi mignil, speči tudi po šestdeset palačink.

Bolj malo pa mu je do smeha, kadar pere rjuhe, posebno pozimi, ko voda, napeljana iz studenca pod Špikom zamrzne, pa je treba za pranje nataliti kar precej loncev snega. Poleti ima kdaj pa kdaj kakšnega pomičnika, kot so na primer bratje iz Rodin, ki mu tudi za zimo pripravijo do 15 metrov drva. Kljub temu je treba zjutraj vstati kar okoli treh ali štirih, da so takšna »gospodinjska dela« opravljena, še preden začno hoditi sem gor izletniki. Zbuditi pa je treba tudi planince, ki bi radi se pred določansko vročino preplezali Krško steno. Sam pravi, da bi sicer najraje včasih kar z alpinisti v stene, so ranj časi plezarje že minili. Sveda pa petdeseta leta, v katera je Janez že krepko zakoračil, niso nobena ovira, da ne bi spomladni pregledal vseh poti in se povzpel na marsikateri vrh v vencu gora, ki obdajajo Krnico, saj mora kot oskrbnik tudi svetovati planincem, kje so poti dobre in varne. Prav takšno skrb, prijaznost in domačnost pa planinci dobro občutijo, kar dokazujejo kupi razglednic s pozdravi z vseh koncov sveta. Janeza najdejo tudi razglednice, na katerih je naslov le Krniški Janez ali »planinar« Janez.

L. M.

Krniški Janez v veliko veselje otrok rad pokaže tudi svojega udomačenega in od sladkarji rejezega polha, ki z ljubosumnim godnjanjem — vbrane Janeza, neprevidnežem pa da okusiti tudi svoje ostre zobe. —

Foto: L. M.

Čebelarska družina Cerkle

Zanimanje za čebele narašča

Franc Frantar, predsednik čebelarske družine: »58 članov ima prek 850 čebeljih družin; tako se uvrščamo med največje družine v Čebelarskem društvu Kranj — S sodelovanjem smo skušali posprtiti letošnjo razstavo cvetja in lovstva v Cerkljah, ob tem pa smo posebno med mladimi vzbudili precejšnje zanimanje — Pričadevamo si, da bi na osnovni šoli ustanovili čebelarski krožek.«

Dvorje pri Cerkljah — Čebelarska družina Cerkle na Gorenjskem je ena od osmih družin v Čebelarskem društvu Kranj. Letos beleži že 65-letnico obstoja in delovanja. Vsa leto je bila družina dokaj aktivna, saj so njeni člani dobili že vrsto odlikovanj Antonia Janše III. in nekaj tudi II. stopnje. Pred osmimi leti je družina razvila tudi svoj prapor, s katerim redno sodelujejo na vseh čebelarskih in sorodnih kulturnih prireditvah.

»58 članov ima prek 850 čebeljih družin; tako se uvrščamo med največje družine v Čebelarskem društvu Kranj,« pravi predsednik družine, 43-letni Franc Frantar iz Dvorja pri Cerkljah, ki je lani prevzel to dolžnost, po tem ko je prej družino 30 let vodil Franc Bobnar. Zdaj je njen častni član. »Družina pokriva vseh sedem krajevnih skupnosti na cerkljanskem območju, razen tega pa so pri nas včlanjeni še čebelarji z Luž, iz Šenčurja in nekaterih drugih krajev.«

»Letos ste čebelarji pričeli sodelovali tudi na razstavi cvetja in lovstva v Cerkljah.«

»Čeprav so bili nekateri na začetku nad našim nastopom na razstavi morda zaskrbljeni, ugotovljamo, da smo uspeli in da smo, posebno med mladimi, vzbudili precejšnje zanimanje. To pa je bil tudi glavni namen. Že nekaj časa si namreč prizadevamo, da bi na šoli v Cerkljah ustanovili čebelarski krožek. Upamo, da smo na razstavi tudi glede tega vzbudili zanimanje in da bodo kljub natrpanemu učnemu programu jeseni morda lahko začeli z delom. Za začetek smo pripravljeni pomagati tako s čebeljimi družinami kot tudi z mentorstvom; in dokler ne bi bilo prostora, bi krožek lahko deloval tudi pri meni doma.«

Sicer pa je bil naš namen na razstavi pokazati čebelarski napredek, biološki in tehnični razvoj čebelarske družine in čebelarjenja, kakor tudi proizvodnjo na tem področju. Tako nam je uspelo pridobiti za sodelovanje na razstavi Jožeta Urbančiča iz Predosej, ki izdeluje 10-satne AŽ panje, kozice za satnike in drugo ter Antona Logarja iz Šenčurja, ki na primer izdeluje točila, tehtnice, naprave za kuhanje in stiskanje voščin (njegova invacija). Skratka, razstava je bila vsestransko sistematsko urejena. Škoda je le, da smo bili precej na tesnem s prostorom. (Ker je razstava cvetja znana in obiskana tudi zaradi razstav lovstva, morda v prihodnje ne bi bilo napak vanjo vključiti tudi čebelarsko in ribiško dejavnost; saj le-te vzbujajo vedno večje zanimanje med šolsko mladino še posebno na ljubljanskem območju. — op. p.)

»Razstava pa najbrž ni bila edina dejavnost iz delovnega programa družine?«

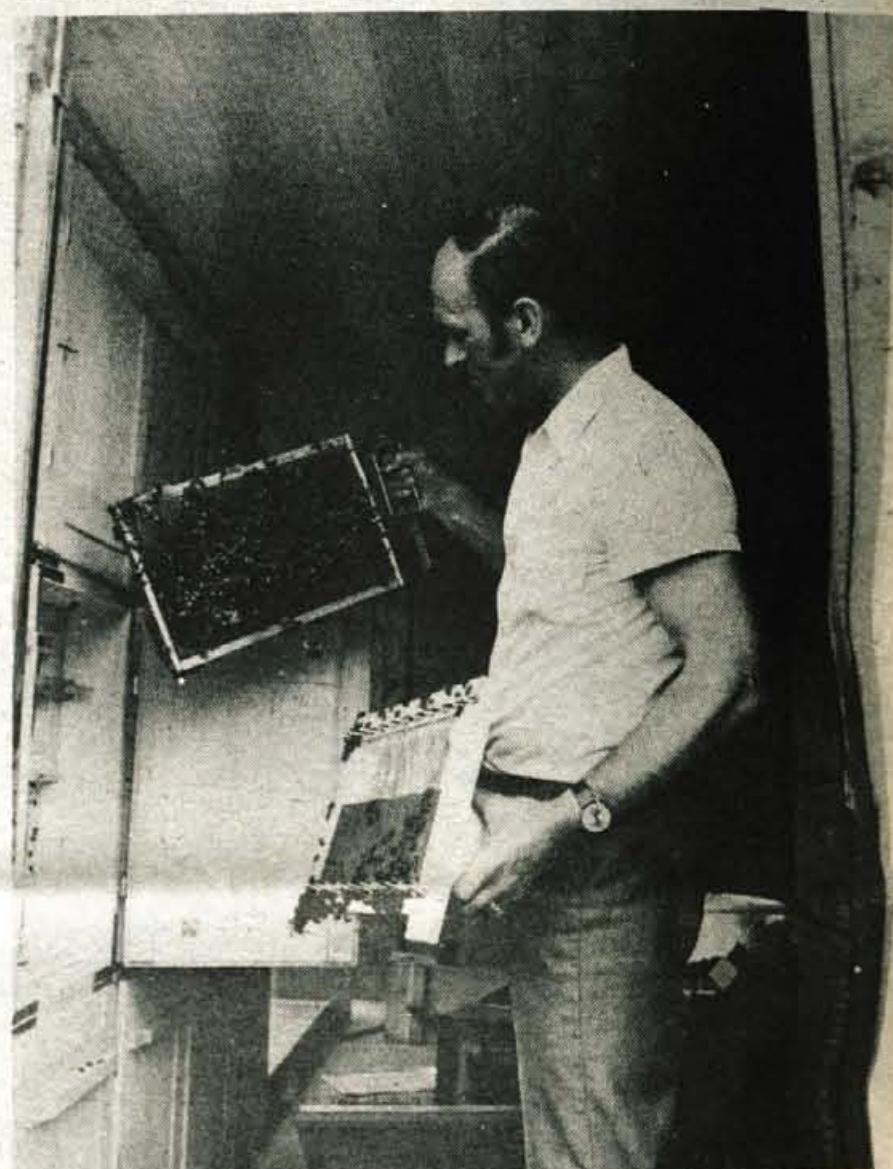
»Nasploh smo člani družine dokaj aktivni; še posebno člani upravnega odbora. Skrbimo za izobraževanje tako na teoretičnem kot praktičnem področju. Iz programa zatiranja čebeljih bolezni smo letos pripravili predavanje o zatiranju čebeljega kralja oziroma klopa. Tako bomo jeseni pripravili tudi obvezno skupinsko dimljenje čebeljih družin proti temu zajedalcu. Razen tega pa je že tradicionalna prireditev naš čebelarski

piknik vsako leto avgusta. Prirejamo tudi izlete.«

»Kdaj pa ste se vi začeli baviti s čebelarjenjem?«

»Zdaj sem že osem let čebelar in imam okrog 50 družin. Po delu v KŽK Mehaničnem servisu v Šenčurju v Tozdu Kmetijstvu, kjer sem deloval v obratu, mi prosti čas nado mestijo čebele. Edini konjiček, ki bi ga lahko primerjal z njimi, je harmonika, na katero včasih igram na ocetih. Vendar pa mi čebele — njihovo življenje in delo pri njih pomenijo vedno več. Človek namreč pride v tista leta, ko ga takšen konjiček največkrat zelo pomiri. Sicer pa opazam, da zanimanje za čebele pri nas vedno bolj narašča.«

A. Zalar.

»Ti, ti, lumpek, kaj pa kukaš skoz lince«

so v moji roki. Odklene se hiša, gospodarsko poslopje ...

Popade me grozljiv samozračitveno kombinatorski bes: tu se lahko pokrada vse, kar se hoče, s kmecko pečjo vred. Kakšna malomarnost!

S ključi zmagovalno odvihram k pristojnim, čeprav me mika, da bi jih spotoma oddal poklicnim gasilcem. Pančar kot pančar — kaj ce v tem času zagori, jaž pa s ključi? Pripoveduj potem komu o samozračitveni zavesti — premalo resno me jemljejo, da bi človek tvegal.

K sreči so pristojni za mizo. Ob ustrenji dramatičnosti se izpovem, nakar sledi zadrega in opravičilo v imenu oskrbnika.

Ce človek resno premisli, se nas je vseobsegajoča samozračitvena vrgoja kar preece prijela, tudi take firbe, ki kukamo skozi linice. Pristojni je malo v šali, malo iz strahu dejal, da sem »en lumpek, ker kukam skozi linice«.

Nočem jih imenovati, ker so sicer kar zagnani, pridni in poštne. Ce pa se jim zgoditi kaj nesamozračitvenega, pa imajo takoj in tako mene, ki oblezim vse kote in čuvam družbeno imovino.

Samozračitvenega priznanja se odrekam, če je le moralno. Ce pa bi bilo tudi materialno, kot so definitivne razne občinske nagrade in priznanja zaslужnim, pa mi ga prosim kar dodelite. Kot narekuje praksa, denarja ne kanim podariti tistim, ki so ga bolj potrebljni. Z njim grem naravnost na more, da vsaj s številko obogatim ta naš krošnjarski turizem.

Izšla revija Gorenjska

Kranj — Pred dnevi je izšla druga letošnja številka revije Gorenjska, ki jo izdaja Gorenjska turistična zveza v Kranju. Večjo pozornost tokrat namenja gorenjskim turističnim središčem, posebej Bledu in Bohinju, turističnemu utripu pred poletno sezono, problemom in težavam, ki ga spremljajo. Pozornost bo brez dvoma pritegnila anketa med turističnimi gosti, ki so junija letovali na Gorenjskem.

S podatki podkrepljen članek uvodoma pravi, da zna Gorenjska v turizmu iztržiti največ, brez dvoma zavoljo tradicije, ki je seveda povezana s kakovostjo, malce zavoljo dveh sezoni, poletne in zimske.

Kot sogovornika sta tokrat predstavljena predsednica Občinske turistične zveze Jesenice Darja Kemperle in predsednik Občinske turistične zveze Radovljica Cene Rešman.

Revija načenja vprašanje razvoja kmečkega turizma na Škofjeloškem, saj gostov letos ni.

Vsekakor velja omeniti prispevek o jezerski slatini, ki so jo ponovno odkrili, o živinorejskem balu, ki bo septembra v Zavrsnici, prijeten zapis o Arvajevi gostinstvi v Kranju, odveč pa ne bodo informacije, kje vse se je moč kopati na Gorenjskem.

In ko tako prikloporatim do neke domačije, je vse zaklenjeno. Dopusti. Dobro. Čeprav slabo za tiste, ki pridejo od daleč. Posedim na klopcu, prežvečim »golenc« z bližnje jablane in popasem firbec.

Ko pokukam skozi linico skedenja, ma mah ugledam velik šop ogromnih ključev. Pograbim pačičico, »zahaktjam« ključe in že

Škofjeloški aktiv mladih zadružnikov

Ob delu in veselju tudi ženitve in možitve

Škofjeloški kmetijski zadružnički so med prvimi v Sloveniji ustanovili aktiv mladih zadružnikov. Kmečki fantje in dekleta iz mesta in okolice ter iz Selške in Poljanske doline so se za takšno skupino dela odločili, da bi se spoznavali, izobraževali, veselili... nobena skrivnost ni, da je v aktivu precej fantov našlo tudi bože žene.

Škofja Loka — Zapisane besede v smislu ponudbi — »morda še kje življenje, ki bi bilo pripravljeno priti meni na urejeno in dobro mehaničano kmetijo... star sem 42 let... pozarjajo na žgoč problem našega kmetijstva, na osamljenost številnih kmečkih fantov in deklev. V Svetonici za življenje v dvoje, v ljudanski Živi, čaka na neveste blizu stotje slovenskih kmečkih fantov in skor trideset deklet. Nič koliko jih radi psiholoških preprek ne upači čez njen prag. Čakajo in upati.

»V škofjeloški zadružnički osamljenosti ni tako velik problem,« pravijo mladi zadružniki. »Morda so k temu pomoglo sedanje gospodarske razmere, v katerih tudi delavcem s prečnim mesečnim prejemki ni vožicami postlano in je tudi kmetovanje za marsikatero mlaudo dekletalo bolj zanimivo kot delo v tem. Ob tem nas najbolj preseneča, da so hribci, kar zadeva ženitev, bolj pridni kot fantje z ravnnim, zato, ker zaradi težjih obdelovalnih razmer hitro spoznajo, da v dvoje lažje prenašajo tegobe kmetovanja in življene. Zanimivo je, da se kmečka deka težje odločajo za možitve na dvoje — kmečki fantje veliko lažje spodbujajo delavskih drugev. Sicer pa — če je »dec« na mestu, pomembno, ali je v hribih ali na planini,« pravijo članice škofjeloške aktive.

Pri mladih je v zadnjem času malo boljša kot pred leti, ko so žal v dolino in mesto in si tam zaposlitve,« meni Andreja

»V aktivu nam ne manjka družbenega življenja,« pravi **predsednik Lado Debeljak** z Jarčega brda, »in škoda je, da se naših prireditiv ne morejo redno udeleževati mladi kmetje, ki imajo doma stare ali one-mogle starše ali so iz kakršnihkoli drugih razlogov sami ostali za delo. Ti bi bili družabnosti bolj potreben kot kmečki fantje iz mesta in okolice, ki imajo na pretek priložnosti, da se poveselijo.«

Mladi radi prihajajo na sestanke aktivna, celo iz 35 kilometrov oddaljene Sorice in Davče se pripeljejo. Oddaljenost zanje ni nobena ovira, kadar imajo v načrtu zanimivo predavanje, tekmovanje, zabavno prireditve ali kaj podobnega. Vedo, da je po uradnem delu vedno na sporednu tudi »veselje«. To ve tudi Šubičev Janez z Loga, ki ima za vsak primer vedno pri sebi tudi harmoniko.

»Čeprav so fantje in dekleta po končanem delavniku »zmatrani«, zvezcer med sovrstniki pozabijo na težave,

ve,« pravi Nežka Bajt, pospeševalka za kmečki turizem v škofjeloški zadružnički, ki je prispevala pri organizaciji hrane večjo skrb je tudi delavnik, postal donosnejše, zato kmečki fantje manj težav, ko je neveste. Če mene vprašate: »Vna sem kmečkega dela in če bi tako naneslo, se tudi možitve na delo ne bi branila. Doma naslednja že imamo, eden od bratov bo,«

V škofjeloškem aktivu, ki šteje sto članov, od tega je tričetrt delovnih, se vedno kaj dogaja. Vsako leto pripravijo tekmovanje koscev in gra-

sati. Ja, ja, ljudje so vajeni, da pri njem vedno dobe pošteno latvico kislega mleka, a poglejte to vreme...

To je bilo pred štirinajstimi dnevi, ko je bilo še bolj hladno in se poletje kar ni in ni hotelo začeti, zdaj pa planinci, ki prihajajo s Poljske planine že vedno povedati, da ima Andrej kislega mleka kolikor hočete, dobrega, debelega in trdrega, da se kar reže in se potem trese v skodelici kot najboljša žo-

lica... O, se prileže takšnole mleko, hladno, z debelo smetano. In potem si svež in pri močeh, da si mimogrede na Roblek in Begunjščici ali pa pri Sv. Petru in v dolini.

Lepa planinska koča je na Poljski planini. Kmetje iz Polje so jo imeli včasih, nekako pred sedmimi leti so jo pa odkupili delavci Planike. Svojo planinsko sekcijo so takrat ustavnili in si zaželeti tudi svojo kočo, da bi imeli kam na svoje hoditi in da bi tudi delavci, ki jim prija gorski zrak, tu lahko preživeli počitnice. Andrej je izvedel za Poljsko planino, se zavzel, da so jo dobili, potem so pa v tovarni tudi kar njega postavili čez poletje za oskrbnika.

Same koprive so rasle tod okrog, pripoveduje Andrej, baje je bila pa tako podtrta, da ob dežju nisi imel kam pod streho stopiti. Prvo leto so popravili streho, potem so jo počasi urejali in danes je tu lepa planinska hiša, pol zidana, pol lesena, prijetna in prijazna, da že od daleč vabi. Štiri leta že sprejema planince. Prva leto so bili domači delavci navdušeni nad njo in so pogosto prihajali sem gor na dopust, zdaj pa je, kot bi pozabili nanjo.

Mar res vse le na morje sili? se sprašuje Andrej. Pa tak čudovit početek bi lahko imeli tu gori! Tri sobe ima za oddajo s sedemnajstimi ležišči. A se jih še enkrat takoli lahko »porona«, če je sila, pravi Andrej. Poceni prenočišča ima. 60 dinarjev za planinike delavce in 90 dinarjev za ostale. Le rjuhe mora vsak sam prinesi. Kuha Andrej ne, ker je največkrat sam tu gori, a ima štedilnik in

si vsak sam lahko skuha, kar pač prinese s seboj. Čisto do koče se lahko pripelje z avtom, zato res ni težko pripeljati s seboj za ves teden živeža. Sredi hribov počitnice! In takole poceni! Čudovite izlete lahko delaš s Poljske planine. Na Roblek in Begunjščico, na Preval in naprej na tržiško stran, na Zelenico, na Dobrčo, ali pa na drugo stran pod Stol, na Valvorj, v Titovo vas, na Smokuško planino ali pa na Sv. Petra nad Begunjami. Kaj bi jim manjkalo tu gori? Zrak je dober, voda zdrava, veselo druščino si pa planinci sami naredi. Tudi za družine z majhnimi otroki bi bilo kot načela. Za te je Andrej še posebej poskrbel. Skupaj s šestimi kravami, ki je vsaka od drugega gospodarja, je Andrej pripeljal še oslička. Samo za večje otrok! Potem jim pomaga nanj in malo popelje naokrog. To je vršič in smeja.

In se neko zanimovost ima Andrej tu v bližini: kakšnih sto metrov nad njegovo kočo raste v gozdu najdebelejša smreka na Gorenjskem. 5,54 metra ima obseg. Zob časa jo je sicer že malo načel, a zanimivost je res. Blejski gozdari so obljudili, da bodo naredili kažipote do smreke, a zaenkrat je ostalo vse le pri oblju, in Andrej vsakemu pose-

Andrej's osliček je pravo veselje za najmlajše

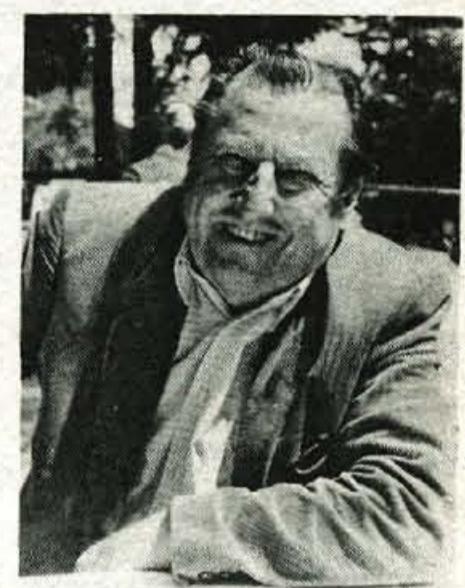
Pri Kompassu velikopotezno razmišljajo, da naj bi ribenski izletniški dom prerasel v hotel.

Ribnani pričakujejo tisočega

Ribno — Toda tisoči Ribnan ni edina letošnja pridobitev krajevne skupnosti, ki se ob pripravljenosti za delo in samoprispevkih hitro razvija. Na Ribno (z Bodeščami, Koritnim in Selom) je vrgel oko tudi turizem. V turistični sezoni gosti Ribno skupaj s HTP Bled turiste na piknikih. Zanje so uredili poseben prireditveni prostor. Uspehi in povale, ki so jih deležni, jih spodbujajo, da paviljona in plesišču, ki zdaj tam stojijo, dodajo še druge objekte, privlačne za turiste: morda stojnico spominov, bife, igrišče... Mislimi so tudi na tenisko igrišče, toda to bo našlo prostor bržkone pri izletniškem domu.

»Slednji je vključen v turistične načrte Kompassa, ki jih menda namerava uresničiti že drugo leto,« pravi tajnik krajevne skupnosti Ribno **Janez Vidic**. »Tam bo privlačna točka za turiste, saj je spodaj struga Save, z nekaj posegi pa nameravajo okolico preureediti tudi v smučišča.

Klub smeli turistični prihodnosti pa nas tarojo težave, ki bi jih take mu kraju težko pripisali. Kanalizacija se izteka v prvi graben, telefonov je le 14, ob sobotah sem ni pošte, kot bi bili na koncu sveta; odvzem smeti ni v redu; 10 kilometrov ceste moramo vzdrževati z borimi 26 starimi milijoni, gramozna jama nam izpodjeda plodno zemljo; neurja odnašajo leseni selski most; pretešni sta šola in trgovina...«

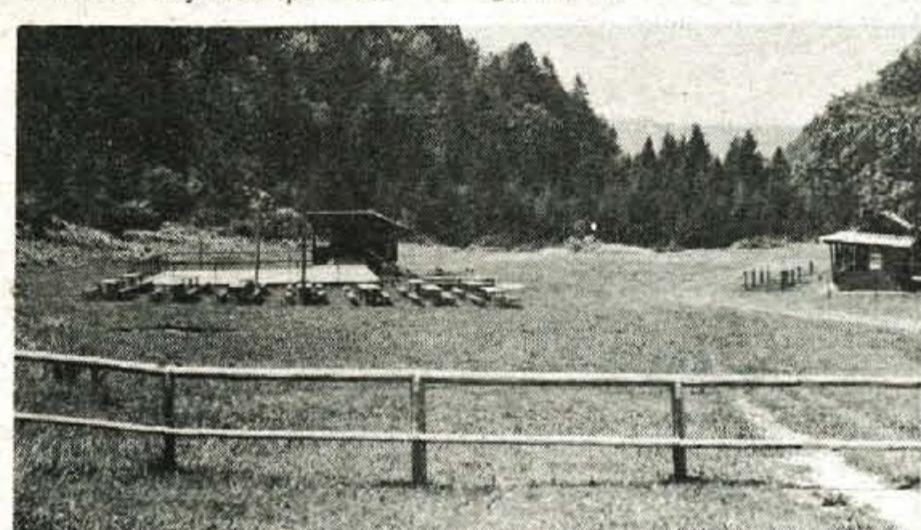
Janez Vidic, tajnik krajevne skupnosti Ribno

Iluzijam o vrtev so se že davno odpovedali, pa čeprav morajo 5-letni otroci k obveznemu programu hoditi na Bled, v šolo pa znova v Ribno. Malčkov je vsako leto za poln razred. Nič čudnega, saj je tod kar 127 predšolskih otrok. V osnovni šoli jih je 126, od tega 72 v podružnični šoli, ki je postala že davno pretesna. Če jim jo ne bo uspelo kaj kmalu dograditi in povečati, bodo morali tudi učencem do 4. razreda v šolo na Bled.

Podobno je s trgovino, za katerega večina Ribnanov meni, da je »za eno figo«. Pa ne postreža ali založenost, ti dve sta že v redu, toda prostor je tesen, skladišče neprimerno, da o estetskih merilih niti ne govorimo. Ob vsem tem pa trgovina deluje presestljivo rentabilno, saj mesečno naredi za milijon prometa, v turistični sezoni celo polovico več.

Premika se edino pri telefonu, za katerega so Ribnani zapravili že okroglih 7 milijonov, pa bodo morali še. Potem, ko jim bo akcija uspela, bo v 4 vasesh brnalo 182 telefonov. Krajanji bodo za priključek odsteli 70 ali 80 tisočakov. Letos septembra bodo s samoprispevkom dogradili tudi mrliske vežice. Onkraj Save selska pašna skupnost ureja pašnike za 100 krav... Skratka, v Ribnem delajo, zato se večkrat tudi upravičeno prdušajo, če kaj ne gre po načrtih.

D. Z. Žlebir

Na Poljški planini se mleko že kisa

Pa res mora biti oskrbni v kočah dolgčas, če nima enega planinca v koči. Rezenov Andrej, ki je oskrbnik Planinici koči na Poljški planini pod Roblekom ali pa nad njim, kakor hočete, je takoj, smo se prikazali okrog voja, popustil sekiro in drva, popustil nasmejal in nas popolno kaj popili. Čaj, mleko, kavo, pivo, vino, mlečno žganje, kar hočete, le mleko se mu še ni hotelo sko-

sati. Ja, ja, ljudje so vajeni, da pri njem vedno dobe pošteno latvico kislega mleka, a poglejte to vreme...

To je bilo pred štirinajstimi dnevi, ko je bilo še bolj hladno in se poletje kar ni in ni hotelo začeti, zdaj pa planinci, ki prihajajo s Poljske planine že vedno povedati, da ima Andrej kislega mleka kolikor hočete, dobrega, debelega in trdrega, da se kar reže in se potem trese v skodelici kot najboljša žo-

lica... O, se prileže takšnole mleko, hladno, z debelo smetano. In potem si svež in pri močeh, da si mimogrede na Roblek in Begunjščici ali pa pri Sv. Petru in v dolini.

Lepa planinska koča je na Poljski planini. Kmetje iz Polje so jo imeli včasih, nekako pred sedmimi leti so jo pa odkupili delavci Planike. Svojo planinsko sekcijo so takrat ustavnili in si zaželeti tudi svojo kočo, da bi imeli kam na svoje hoditi in da bi tudi delavci, ki jim prija gorski zrak, tu lahko preživeli počitnice. Andrej je izvedel za Poljsko planino, se zavzel, da so jo dobili, potem so pa v tovarni tudi kar njega postavili čez poletje za oskrbnika.

Same koprive so rasle tod okrog, pripoveduje Andrej, baje je bila pa tako podtrta, da ob dežju nisi imel kam pod streho stopiti. Prvo leto so popravili streho, potem so jo počasi urejali in danes je tu lepa planinska hiša, pol zidana, pol lesena, prijetna in prijazna, da že od daleč vabi. Štiri leta že sprejema planince. Prva leto so bili domači delavci navdušeni nad njo in so pogosto prihajali sem gor na dopust, zdaj pa je, kot bi pozabili nanjo.

Si vsak sam lahko skuha, kar pač prinese s seboj. Čisto do koče se lahko pripelje z avtom, zato res ni težko pripeljati s seboj za ves teden živeža. Sredi hribov počitnice! In takole poceni! Čudovite izlete lahko delaš s Poljske planine.

Na Roblek in Begunjščico, na Preval in naprej na tržiško stran, na Zelenico, na Dobrčo, ali pa na drugo stran pod Stol, na Valvorj, v Titovo vas, na Smokuško planino ali pa na Sv. Petra nad Begunjami. Kaj bi jim manjkalo tu gori? Zrak je dober, voda zdrava, veselo druščino si pa planinci sami naredi. Tudi za družine z majhnimi otroki bi bilo kot načela.

Za te je Andrej še posebej poskrbel. Skupaj s šestimi kravami, ki je vsaka od drugega gospodarja, je Andrej pripeljal še oslička. Samo za večje otrok! Potem jim pomaga nanj in malo popelje naokrog. To je vršič in smeja.

In se neko zanimovost ima Andrej tu v bližini: kakšnih sto metrov nad njegovo kočo raste v gozdu najdebelejša smreka na Gorenjskem. 5,54 metra ima obseg. Zob časa jo je sicer že malo načel, a zanimivost je res. Blejski gozdari so obljudili, da bodo naredili kažipote do smreke, a zaenkrat je ostalo vse le pri oblju, in Andrej vsakemu pose-

Kakšnih sto metrov nad Poljsko planino raste v gozdu najdebelejša smreka na Gorenjskem. V obsegu meri 5,54 metra. — Foto: D. Dolenc

Prva ekipa Alpskega letalskega centra Lesce-Bled med izvajanjem skupinskih likovnih skokov. Od leve proti desni: Branko Mirt, Roman Božič (zadaj), Dušan Intihar (spredaj) in Darko Svetina. — Foto: D. Vučković

Državno padalsko prvenstvo v Lescah

Zmagoslavje Bogdana Juga in prve leške ekipe

Lesce — V nedeljo se je na letališču Alpskega letalskega centra Lesce-Bled končalo 32. državno prvenstvo v klasičnih disciplinah (v figurativnih skokih z višino 2000 metrov, v skokih na cilj s 1000 metrov in v skupinskih skokih na cilj z isto višino) ter 2. prvenstvo Jugoslavije v skupinskih likovnih skokih. Prvenstva se je udeležilo došlej rekordno število tekmovalcev — blizu sto padalev in padalk iz vseh jugoslovenskih republik in pokrajin, poleg štirih republiških ekip se številne klubske ter posamezniki iz skupno 20 jugoslovenskih klubov. Zunaj konkurenco so nastopili gostje iz Celovca, s katerimi leski padalci že več let uspešno sodelujejo.

Po pričakovanju so imeli največ uspeha leski padalci, ki so že desetletje prepričljivo najboljši v državi. V skupinskih likovnih skokih je novi državni prvak prva leska ekipa, za katero so tekmovali Darko Svetina, Dušan Intihar, Branko Mirt in Roman Božič. Ista ekipa je zmagača tudi v skupinskih skokih na cilj, medtem ko je drugo mesto zasedla druga leska ekipa v postavi Iztok Jug, Benjamin Šmid, Roman Pogačar in Janez Šafarčič. Enak vrstni red je bil tudi v skupni ekipni razvrstitvi. Med posamezniki je novi državni prvak lanski zmagovalec republiškega prvenstva v Lescah, član ALC Lesce-Bled Bogdan Jug, ki pa je na služenju vojaškega roka v Nišu in je zato tekmoval za ekipo JLA. Jug si je zmago priboril s tretjim mestom v figurativnih skokih in z drugim v skokih na cilj. Drugi v skupni razvrstitvi je bil Benjamin Šmid (ALC II) in tretji letosnji mladiški republiški prvak Iztok Jug (ALC II). Četrти je bil Intihar, šesti Svetina, sedmi in osmi Božič in Mirt (vsi ALC I) in deseti Pogačar (ALC II). V figurativnih skokih je zmagač Branko Mirt pred Iztokom in Bogdanom Jugom, v skokih na cilj pa Roman Božič, ki je v osmih poskusih zgrešil cilj le za pet centimetrov. Drugi je bil Bogdan Jug z osmimi centimetri, tretji in četrti Šmid in Intihar s po 14 centimetri, sedmi Iztok Jug z 18 in deveti Svetina z 22 centimetri. Pri ženskah je bila najuspenejša Svetlana Simić iz srbske ekipe.

Tekmovanje je v ugodnih vremenskih razmerah odlično izpeljal Alpski letalski center Lesce-Bled, ki ima z organiziranjem podobnih in tudi bolj

Želje iz St. Moritza

Iz St. Moritza v Švici se nam je s kartico oglašil zvesti bralec Martin — Tine Dolenc. Piše:

»Športnikom z Gorenjske, ki bodo nastopili na letnih olimpijskih igrah v Los Angelesu, želim dobro počutje v Ameriki, veliko uspehov in tudi kolajn!«

Da bi se Martinove želje le urenil: Veseli bi bili vsi.

Med njimi ni strahopetcev

Dvanajst tekmovalcev s padalsko opremo na sebi je posakalo v notranjost trupa in letala, last jugoslovenskega vojnega letalstva, se je začelo počasi in vztrajno dvigavati nad lesko letališče. Ljudje in predmeti so se nam oddaljevali: radovljški bloki so postali kot škatlice vžigalne, čolni na Blejskem jezeru kot kopajoče se muhe, polja v okolici letališča kot zaplate na hlačnici... Padalci so mirno sedeli na klopeh in na tleh ter nemno zrli v kazalec, ki se je po preletu vsakih stotih metrov višinske razlike premaknil za eno črtico. Še predno je meritnik pokazal, da smo na višini 2500 metrov v. je prva četverica padalcev rastala s sedežev. Še zadnjč pregleda opremo in se pripravila, da poleti iz letala. Ko je kazalec izmeril 2500 metrov in se je iz kabine zaslišal zvoki signal, so može odrnili vrata in se zagnali v brezmejni zračni prostor. Po zakonu prostega pada in te-

Bogdan Jug — novi državni prvak.

zahtevnih mednarodnih tekmovanj je obilo izkušenj in je za to tudi edini v državi primerno opremljen. Na letosnjem državnem prvenstvu so prvič došlej uporabljali za merjenje skokov na cilj »elektronsko ničlo« ter sodobni videorekorder, ki je nepogrešljiv sodniški pripomoček pri ocenjevanju figurativnih in skupinskih likovnih skokov.

Najboljše jugoslovenske padalce čaka od 29. avgusta do 9. septembra v francoskem Vichyju letosnje najpomembnejše tekmovanje — svetovno prvenstvo. Čeprav bodo verjetno že v teh dneh dobili nova padala, jih do začetka tekmovanja ne bodo uspeli prekusiti; tekmovalci bodo s starimi, kar pa bo zmanjšalo njihove možnosti v boju s svetovnimi mojstri padalskega športa.

C. Zaplotnik

Alpski letalski center Lesce-Bled je bil po osmih letih ponovno organizator državnega padalskega prvenstva. — Foto: C. Z.

nosti so z veliko hitrostjo zdrveli proti zemlji. Stirideset sekund so plavati po zraku, se preprijevali in naposled oblikovali lik, ki je spominjal na zvezdo. Visoko nad letališčem so drug za drugim odpri padalo in se kot pajki, omreženi v niti, varno spustili na tla.

Sedel sem v bližini vrat letala, kajpak privezan z dvema varnostnima pasovoma, in zrl v globino. Ne, naj me se tako preprijevojo, da je padalstvo športna panoga kar vsaka druga — ne bom verjel. Padalstvo je šport za izjemno pogumna dekleta in fantje. Med padalei ni strahopetcev. Dobro, razumem tekmovalce, ki se pripravljajo na svoj dvatisoči skok, da jih ni prav nič strah; bolj kot s tem se ubudajo z mislijo, ali jim bo uspelo pristati na ničli, izvesti predpisani program figurativnih skokov... Teden je predstavljal, o čem razmišljajo fante, ko se prvič znajdejo s padalsko opremo pred odprtimi vratimi letala na višini tisoč in več metrov. Kako hitro jim takrat razbija srečo!

Šahovske novice

Mencinger na turnirju v Romuniji — V okviru sodelovanja šahistov leške Murke z romunskimi igralci iz Temišvara je mojster FIDE Vojko Mencinger nastopil na prvem mednarodnem turnirju v tujini, v romunskega mesta Satu Mare, kjer je v konkurenči šestih mednarodnih mojstrov, štirih mojstrov FIDE in dveh mojstrov iz petih držav zasedel peto do šesto mesto Avgusta letos bosta na mednaroden turnirju v Temišvaru nastopila se mladinka Grosar in Šimnic iz Radovljice.

Uspeh Tanje Razinger — Na republiškem šahovskem prvenstvu za mladinke v Žalcu je med 12 igralkami zmagača Čavužičeva (Radenska), Tanja Razinger (Murka Lesce) je bila tretja in Irena Ravnik (Jesenice) šesta. Njun uspeh je še toliko večji, ker sta obe še pionirki.

Aljoša Grosar tretji v Sloveniji — V Mariboru se je končalo slovensko šahovsko prvenstvo za mladince, na katerem je nastopilo 48 šahistov, med njimi tudi šesterica z Gorenjske. Zmagal je Ptujčan Brlez pred lanskim prvkom Ciganom. Tretji je bil član Murke iz Lesc Aljoša Grosar, ki se je s tem uvrstil na državno prvenstvo. Šesto in sedmo mesto sta si razdelili Franc Šimnic (ŠD Radovljica) in Aleš Drinovec (ŠS Tomo Zupan — Kranj). Matej Sušnik (ŠK Sava — Kranj) je bil 14. dobro pa sta igrala tudi Zorko in Arzenšek (ŠS Tomo Zupan — Kranj). Uvrstitev treh gorenjskih tekmovalcev med prvo deseterico dokazujejo, da na Gorenjskem dobro skrbijo za mladi šahovski rod.

V. Perović

Alenka Cuderman med olimpijskimi potniki

Na letnih olimpijskih igrah v Los Angelesu bo nastopilo šest gorenjskih športnikov. Poleg plavalcev, bratov Petrič ter kolesarjev Bojana Ropreta, Marka Cudermana in Janeza Lampiča bo v Ameriki nastopila še rokometašica Alenka Cuderman iz Tupalič pri Preddvoru, ki je štiri leta igrala za letos najboljši evropski klub — beograjski Radnički. V tem času je odigrala tudi 38 tekem za državno reprezentanco in dosegla 43 golov. Alenka se je letos naveličala »zdomstva« v Beogradu in čeprav so jo vabili tudi v Črno goro, bo že v prihodnji sezoni spet zatrala za ljubljansko Olimpijo, ki se je v času njenega nastopanja za Radnički uvrstila v prvo zvezno ligo. (cz)

Vodja tekmovanja Drago Bunčič — Kenx »duša in srce« padalske sekcijske ALC Lesce-Bled, ob videorekorderju, ki so ga prvič v Jugoslaviji uporabljali na državnem prvenstvu. — Foto: C. Z.

Član prve leške ekipe Darko Svetina med zlaganjem parula. — Foto: C. Z.

Aleš Štefe iz Križev in Emil Janeč iz Sebenj sta v 13 dneh prekolesarila 2280 kilometrov. — Foto: C. Z.

Po jugoslovanski kolesarski transverzali

S kolesom od Rateč do Gevgelije

20-letni Emil Janeč iz Sebenj in dve leti mlajši Aleš Štefe iz Križev sta v trinajstih dneh prekolesarila 2280 kilometrov dolgo jugoslovansko kolesarsko transverzalo.

Sebenje — Prijatelja Emil in Aleš — prvi je zaposlen kot trgovec na športnem oddelku v kranjskem Globusu, drugi je dijak četrtega letnika srednje iskrske šole v Kranju — sta se že lani, ko sta skupaj lezla na Triglav, odločila, da bosta letos preživelova počitnice nekoliko drugače. Ker sta oba zagrizeni kolesarji, sta bila hitro dogovorjena: prekolesarila bova jugoslovansko kolesarsko transverzalo, pot bratstva in enotnosti, ki vodi skozi številne kraje, kjer je živel in deloval predsednik Tito.

»Ko sem spomiladi silek vojaško obleko, sva se začela z Alešem resno pripravljati za dolgo in naporno pot,« pravi Emil. »Do konca junija sva prekolesarila okrog tisoč kilometrov, pretekla po bližnjih poteh več sto kilometrov in poleg tega še vneto planinarila. Ko sva kondicijo imela na »kupu«, sva se lotila opreme koles. Prijatelj s Koperje, ki ima s tovrstnimi kolesarskimi izleti že obilo izkušenj, nama je dal več koristnih napotkov. Prljažnike nama je naredil Graščev Joža s Križev, torbe moj oče Pavle. Zdaj, ko je pot za nama, ju lahko pohvalim — dobro sta opravila delo.«

»Zadnje dni priprav sva se največ povarjala o tem, kaj bi vzel s sabo,« dodaja Aleš. »Vedela sva, da bova na strmih klancih vsak odvečni kilogram plačala z znojem. Ko sva prvič zložila opremo, orodje, rezervne dele in oblačila v najnižji torbi, se je obema spremljala po poli toplem asfaltu,« pravita Aleš in Emil. »Ko sva zvečer prispevala v sarajevski kamp, so naju domačini ogledovali, kot bi se pripeljala s prvoravnimi hondami. Sarajevo nama je ostalo v neprijetnem spominu: vozniški se neobzirni do kolesarjev, trobjio in jih opozarjajo z rokami. Čeprav je med Sarajevom in Mostarjem domala petsto metrov višinske razlike in sva pričakovala, da naju bo kar odneslo po dolini Neretve, sva morala vseskozi krepko pritisnati na pedala. Naslednja etapa do Dubrovnika in Čavatata je bila najlepša in najkrajša, osvežila sva se v morju in nadaljevala do Titograda, kjer sva spoznala, da so na svetu še dobrji ljudje — dva beografska upokojenca sta naju častila z jedajo in pičajo. Na naslednji postaji, v Morači, sva za borna sendvič in coča coli odštel 450 dinarjev in ob vsem tem nama ni preostalo drugega, da sva se konca najedala še v bližnjem jagočevju. Čudovito je bilo kolesarjenje prek Zlatibora do Čačka in Gornjega Milanovca, kjer sva spotonoma obiskala še vojaka, soseda in sorodnika Maret. V enem dnevu sva se pretokla prek Kosova do Skopja, odkoder sva se po vinski cesti, med nasadi marelci in vignograji odpeljala do najinega končnega cilja — Gevgelije.«

Naslednji dan sta Emil in Aleš zadovoljni, da je za njima naporna dolga pot, vrgla kolesi na vlak in se odpeljala v Ljubljano. Prijeten in koristen je bil junopust, za nameček še poceni. V štirinajstih dneh, v katerih sta doživel veliko zanimivega, sta zapravila vsak po 12 tisoč dinarjev. C. Zaplotnik

Hokey dobiva nove razsežnosti

Razvoj tudi v drugih republikah — Slovenski klubi se zavzemajo za ligo s šestimi člani — Ponovno za jugoslovanski pokal — Jezerski hokejist Mustafa Bešić odhaja v Italijo

Ljubljana — Čeprav je poletje in so v središču pozornosti športi, značilni za ta letni čas, tudi hokejski delavec ne mirujejo. Pred nedavnim so se zbrali na skupščini Hokejske zveze Jugoslavije, kjer so ocenili delo v preteklem letu in se dogovorili za nadaljnjo dejavnost. Ugotovili so, da dobiva hokej v Jugoslaviji nove razsežnosti. Gorenjski klub Jezerski, Kranjska gora, Triglav Kranj in Bled, kakor tudi ostali slovenski bodo slejkoprej dobili nove tekme v drugih republikah. V Bosni in Hercegovini že načrtujejo nova zimskašportna središča z drsališči, klub ustanavlja v Prištini, podobne vesti prihajajo tudi iz Makedonije.

K razmahu hokeja pri nas so veliko pripomogle olimpijske igre v Sarajevu in uspehi jugoslovanske članske in mladinske reprezentance. Člani so na olimpijskem turnirju premagali Italijo in prikazali boljšo igro, kot so jo pričakovali. Še bolj so se izkazali mladinci, ki so se brez skupnih priprav in tekem za trening ter ob velikem pomanjkanju denarja obdržali v B ligi.

Ponovno bodo oživeli tekmovanje za jugoslovanski pokal. Slovenija bo dala dva finalista, prav tukaj tudi ostale republike. Finalni turnir bo po svetovnem prvenstvu skupine C.

Starostno mejo za odhod igralcev v tujino so znižali s 30 na 28 let. Mustafa Bešića, hokejistka Jezerske, v kapetanu državne reprezentance, ki je star 23 let, so izjemoma dovolili, da se zapošli v Italiji in zaigra za tamkajšnjega drugoligaša Canazei; kapajk ob pogoju, da bo vedno na voljo zveznemu kapetanu. (cz)

SODIŠČA

Z nožem zabodel neznanca

Kranj — Na dve leti zapora je bil Temeljnim sodiščem v Kranju ujen 33-letni Brane Sofrić iz Kranja, ki je 8. decembra lani s kuhijskim nožem zabodel Žarka Ašanina, pojavju, za katerega je bil Sofrić ujen — posebno huda telesna pojava — je botroval alkohol. Sofrić Ašanin se namreč sploh nista pojavil, ko sta se srečala na stopnicah.

samskega doma v Stražišču. Sofrić je tistega dne odšel od doma, da bi nabrusil tri kuhijske nože, srečal je prijatelja. Zavila sta na pozorek, ki pa jih je bilo potem se več, tako da je bil proti večeru že precej vinjen. Do-

Avtocisterna zapeljala
v ceste

Kranj — Na denarno kazeno 1000 din in prepoved vožnje motorja vozila C in E kategorije za mesec je bil obsojen 29-letni Miha Hrncič iz Ljubljane.

Hrncič je junija 1982 peljal tovornjak znamke Mercedes — avtocisterno od Jezerskega proti Kranju. Tega dne je bil Hrncič, ki je zanesen pri Petrolu Avtopark Ljubljana, sicer prost, zato je priseljal k prijetju, ki je imel vožnjo; peljal je enreč bencin na Jezersko. Tam sta pri tem tudi nekaj brizgancev. Unik avtocisterne Stane Tomše se slab počutil, zato je celo predlagal, da bi na Jezerskem prenočila. Vendar pa je imel Hrncič v Ljubljani zanesek, zato je predlagal, da bi kar peljal nazaj. Pred temeljnim sodcem v Kranju je povedal, da se je vožnjo čutil dovolj sposobnega, da tudi Tomše pristal, da mu odločiti vozniki sedež. Očitno pa le ni tako, kot se je zdelo Hrnciču, saj pred naseljem Tupaliče avtocisterno zaneslo z desnimi kolesi na skino, po nekaj več kot 58 metrih je vožnje pa je zapeljal še bolj v ceste. Vozilo je zdrsnilo 7 metrov pod cesto med drevjem. V nekih je bil sopotnik Stane Tomše, ki

Sodišče se je zaradi tega, ker je Hrncič sicer dober delavec, ki ni bil še nikoli kaznovan, odločilo za omiljeno kazeno, za denarno in ne zaporno. Ker pa se je nezgoda pripetila zaradi vinjenosti, se je sodišče odločilo tudi za varnostni ukrep — prepoved vožnje motornega vozila C in E kategorije za 4 mesece.

Varna hoja v gore

Osnovna pravila
planinarjenja

Ko se planinec opremi in odpravi na pot, mora tudi vedeti, kako in kje bo hodil. Dobre je, da poznava osnove hoje v gore, da se nauči hoje in nadeljanih in markiranih poteh ter brezpotju v kopnih razmerah, da ne privadi hoji po zasneženih gorah, da zna uporabljati vrv in da ve se o bivanju v naravi. Zato bomo nekaj sestavkov posvetili tem vprašanjem.

Ce skušamo najprej odgovoriti na vprašanje, kaj je sploh planinarjenje, lahko na kratko zapišemo, da je to hoja po ravnom, vzpenjanju in sestopanju. Čeprav gre za osnovne elemente človekovega gibaja, pa se mora telesna zgradba planinca prilagoditi svojstveno oblikovanemu terenu in se privaditi nekatere posebnim zahtevam, kot so občutek za ravnotežje, stabilnost, zanesljivost koraka in podobno.

Hoja po gorah naj bo lahkotna, enakomerna in — če je le mogoče brez odvečnih gibov. Pri hoji se gornik najprej opre na peto, stopi na stopalo in se nato odrne s prsti. Stopala postavlja vzporedno, kjer pa naj ne bo predolg. Drža telesa se ravna po magib terena, po katerem hodil; odvisna je tudi od tega, ali je na pobočju trave, grušč, skale, sneg ali led, saj vsaka od teh oblik gorskega sveta zahteva svoj tekniko napredovanja.

Pri hoji po valovitem planinskem svetu telo vzravnava in rahlo sklapa na naprej, noge v kolennih pa raho skrži, tako da pada težišče telesa v operno ploskev, ki jo sestavljajo čevlji. Dokler le gre, hodi tako, da s čevljimi stopa na vso površino podplata, ker s tem varuje moči. V strmih pogojih išče za vsak korak kar se da raven odstavki; nožne mišice so namreč izredno obremenjene, če se podplati čevlja ne opira na vso površino, še posebej ob nošenju polneg nahrbtnika. Pri vzponu je telo rahlo sklonjeno naprej. Ritem korakov naj bo enakomeren, na polozaju delih poti pa so lahko koraki daljši kot v strmini. Pri sestopanju je telo vzravnano oziroma komaj opazno sklonjeno naprej; tudi kolena so potisnjena naprej. Pri vsakem koraku mora planinec polagati na tla vso površino podplata. Obraz in konice čevljev so obrnjeni v dolino. Zelo važno je, da pri sleherinem koraku prenaša vso težo na stopala, sicer mu bo stopalo prej ali sleg zdrsnilo.

Hitrost hoje je odvisna od konfiguracije terena, velikosti skupine in telesne pripravljenosti planincev. Praksa dokazuje, da na ravnom prehodu skupina 3,5–4 km na uro, posameznik pa približno 5 km; v razmeroma strmem svetu skupina premaga v 1 uru okrog 300 m višine, posameznik pa se dodatnih 100 m; skupina se stopi v uro za okrog 450 metrov višine, posameznik pa za približno 800 m. **Dihanje** mora biti umirjeno in ustrezno hitrosti hoje; zasoplost opozjarja, da se je planinec preveč zapolidil v strmino. Primeren ritem hoje je 25–28 parnih korakov na minuto, vendar hitrost hoje vselej skupina uravnava po najboljšem udeležencu, ki hodi takoj za vodnikom. **Med vzponom** planinec ne govori po nepotrebni, da ne obremenjuje dodatno pljuč. Telesni sil nikoli ne izčrpa do kraja, saj jih bo potreboval tudi za sestop, iskanje izgubljene poti, pomoč pri reševanju in še kaj.

Izbira cilja in smeri hoje je odvisna od sposobnosti in značaja planinca; po eni strani nanjo vplivajo osebni dejavniki, po drugi pa tudi vremenske in terenske razmere. Kadar planinec ugotovi, da so razmere na gori drugačne od meritovanih, ali kot je nanje pripravljen, mora priti do veljave trezna odločitev in nato umik; **trmoglavost** je lahko usodna. Pravilna razporeditev počitkov, ki je odvisna od obiskovalca in razmer na gori, **prispeva k ohranjanju moči**. Po prvih 10 do 15 minutah hoje se je treba tolko ustaviti, da lahko vsi odlože topla oblačila. **Prvi oddih** je priporočljiv po dveh urah hoje; v istih časovnih presledkih naj se vrste tudi naslednji odmorji, ki trajajo 20 do 30 minut in da je možnost za okreplilo s hrano in pičajo. **Počivališče** gornik poišče v zavetnih legah; vseeno se med postankom toplo oblec. **Vodnik** med počitkom ne zmanjša udeležence izleta s pomanjkljivostmi pri rabi opreme, nadaljnji potekom poti in podobnim, pojasni pa jim lahko tudi razgled in pred odhodom opozori na potrebo po ohranjanju čiste narave.

S. Saje

B. Sofrić je v Samskem domu v Stražišču lani decembra s kuhijskim nožem zabodel Žarka Ašanina, ki ga je tedaj prvič videl, oba pa sta bila vinjena.

ma zvečer ni bilo nikogar, tako da brez ključev ni mogel v stanovanje. Napotil se je zato v samski dom v Stražišču, kjer pa tudi ni bilo osebe, ki jo je nameraval obiskati. Ko je stal pri vratarju, je mimo prišel, tudi ne najbolj trezen, Žarko Ašanin, ki je nameraval k svoji družini. Po stopnicah navzgor je izgubil cigarete, na kar ga je Sofrić opozoril in poklical nazaj. Očitno je prav tako vijeni Ašanin nekaj rekel, kar je Sofrić razumel kot žalitev. Ašanin je pred sodiščem sicer povedal, da je prišel nazaj k Sofriću, ker je mislil, da ga Sofrić prosi, naj zanj pokliče kakšno žensko. Kakorkoli že, Sofrić je razumel vse kaj drugega in ko se mu je Ašanin približal, ga je za vogalom zabodel s 17,5 cm dolgim nožem v trebuh. To je opazil vratar samskega doma, ki je takoj poklical reševalce, da so poskrbeli za ranjenca. Sofrić pa je odšel domov, kjer so ga kasneje odkrili miličniki.

Sofić se je pred sodiščem zagovarjal, da ga je Ašanin napadel in da se je zato branil, vendar pa je sodišče na podlagi izjav prič in drugih dokazov ugotovilo, da za to ni imel vzroka. Med olajševalnimi okoliščinami je sodišče upoštevalo njegovo priznanje in pa skrb za družino, ni pa seveda moglo mimo tega, da je Sofrić že bil kaznovan in da je pri dejanju izstopala njegova agresivnost. Sodba še ni pravnomočna.

Nenadoma
zavil v levo

Kranj — Pred Temeljnim sodiščem v Kranju je bil zaradi prometne nezgode 29-letni Radiša Matovič obsojen na plačilo denarne kazni v višini 22.000 din, sodišče pa je izreklo tudi varnostni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila B kategorije za pol leta.

Nesreča se je pripetila marca lani v večernem času. Matovič je vozil zastavo 101 po magistralski cesti od Bistrica proti Podtaboru. Cesta je bila suha, avtomobili so imeli prizgane kratke luči. V blagem desnem ovinku pred naseljem Kovor se je Matoviču zazdelo, da iz nasprotne strani vozeči avtomobil zastava 750 vozi cikcak, prestrail se je in zapeljal v levo ter tako celno trčil v nasprotni vozeči avtomobil Matjaža Novaka.

Pred Matovičem je vozil v isti smeri voznik Milenko Bezarevič, ki pa ni opazil, da bi fičko iz nasprotnih smeri vozil cikcak ali vsaj tako, da bi imel občutek, da se je treba temu avtomobilu umikati. Pred sodiščem je povedal, da je fičko sicer vozil bližu sredinske črte, vendar pa že sredino na nasprotni vojni pas nikakor ni zapeljal. Tudi ni videl, da bi voznik Matovič dal smerni kazalec ter ga nameraval tik pred nezgodo prehiteti.

Sodišče se je na podlagi pričevanja in materialnih dokazov prepričalo, da je za trčenje, do katerega je prišlo na vozem pasu, po katerem je vozil voznik Novak, kriv Radiša Matovič. Zavil je v levo na nasprotni vojni pas, čeprav ni bilo za to potrebe. Ce bi voznik Novak v resnici vozil cikcak, potem bi po vsej verjetnosti najprej trčil v avtomobil, ki je vozil pred Matovičem. V nezgodi je bil voznik Novak huje ranjen, ranjena pa sta bila tudi njegova sopotnika.

Sodišče je upoštevalo vrsto olajševalnih okoliščin, predvsem to, da Matovič doslej ni bil kaznovan niti obravnavan pri sodniku za prekrške zaradi cestnega prometnih kršitev. Odmerilo mu je denarno kazeno v višini 22.000 din. Za varnostni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila za pol leta pa se je sodišče odločilo zaradi njegovega ravnjanja, ko je na cesti, ki jo je sicer dobro poznal, odvilen na nasprotni pas, čeprav ni imel razloga, da se je tako prestrail. Tako ravnjanje je za voznika, ki že ima dokajšnje vozniške izkušnje, vse prej kot varno.

Za večjo prometno varnost
Motoristi in kolesarji

Nesreče motoristov in kolesarjev so v poletnih mesecih, ko je za te vrste vozila sicer najugodnejša sezona, dokaj pogoste. Zato kaže oponenti na nekaterih najpogosteje vzroke takšnih nesreč: prevelika hitrost, neupoštevanje prednosti ter neizkušenost. Skupni imenovalec za večino vzrokov je neprevidnost. Da bi motoristi in kolesarji kar najbolj varno vozili v prometu, je treba:

- spoštovati prometne predpise;
- motoristi morajo imeti tudi podnevi prizgane kratke luči;
- motoristi in njihovi sopotniki morajo imeti med vožnjo zaščitne čelade;
- motoristi naj bi imeli seveda še zaščitne rokavice, očala ter z vpadljivimi oznakami »okrašeno« zaščitno obleko;
- vozniki, posebno pa motoristi bi morali vedeti, da ceste niso dirkališče in poligon za preizkušanje veščin ter moči motorjev;
- ne bi kazalo pozabiti, da so kolesarji in motoristi med sibješimi udeleženci v prometu, zato že ob vsaki lahko tudi najmanjši napaki na cesti doživijo kaj hude posledice;
- sopotniki in tovor ne bi smeli biti ovira pri vožnji, še posebej pa to velja takrat, kadar vozilo, naj bo motor ali kolo, ni prirejeno tudi za sopotnika;
- vožnje brez izpita, brez registracije, s slabim znanjem ali celo pod vplivom alkohola se navadno ne končajo posebno, srečno.

Mruk

Gorenjska
nočna
kronikaRAZOČARANI NAD UGLEDNIMI
GOSTI

V blejskem hotelu Jelovica so zatoliti par iz Beograda, ki je pri njih prenočeval, kako tlači v kovčke hotelisce brisače. Ugledna gosta so zaslišali in preiskali njun avto. In glej! Našli so še vse kaj drugega kot le brisače.

TRIKOTNIK

Bili so mož, žena in hišni prijatelj. Prejšnji teden pa sta jo žena in hišni prijatelj pobrisala. Mož je neutolal življiv. Pa ne zaradi pobjegle žene. Zaradi denarja, ki ga mu je odnesla. Kranjskogorski miličniki sočustvujejo z njim.

KOKOŠNJAK — JABOLKO SPORA

Ljubljana sta že dolgo sprta zradi kokošnjaka, ki stoji na meji med njunima posestvoma. Zadnjič sta si grozče stopila nasproti z nevarnim poljskim orodjem, da bi slednjič obračunala. Toda orodja nista uspela uporabiti, ker so jima to preprečili miličniki. Obračun sta moralno preložiti.

SPODOBNOŠT PA TAKA

Kopalci na kopalnišču v Kranju so se zadnjič hudo zgražali. Eden od kopalcev je bil namreč pijan, pa si je privoščil posem oblečen skakati v vodo. Nemoralne! Odpeljali so ga na postajo milice, kjer so mu zabičali, naj bo v prihodnje bolj spoden.

TRDOBUČNE UDARIL
SODELAVCA

Delavca, ki začasno bivata v barakah, ki stoji na meji med njunima posestvoma. Zadnjič sta si grozče stopila nasproti z nevarnim poljskim orodjem, da bi slednjič obračunala. Toda orodja nista uspela uporabiti, ker so jima to preprečili miličniki. Obračun sta moralno preložiti.

NEPRESANA NOČ
IN UKRADENI ČEVLJI

Ne le da Jeseničan iz Tavčarjeve ulice vso noč ni mogel spati, ker sta dva moška razgrajala po hodniku, temveč sta ga rogovile, da je oškodovala. Zjutraj namreč pred vratni ni več našel svojih čevljev. Prihodnjih jih bo raje zaklenil v omaro.

VES POLOMIJEN

Ker je Jeseničan mlatil ženo, so ga čez noč pridržali na milici. Tam so ugotovili, da ima možak zlomljeno nogo. Sumili so že, da morda ni bila žena žrtve pretepa, temveč on. Vendar je priznal, da je nogo zlomil popoldne doma na vrtu, ko je v coklah tekel za otrokom.

OBNEMOGEL

NA PARKIRIŠČU

Pred prodajalno Merkator v Tržiču je pijan obnemogel domačin, ki je ves dan čez mero pil. Utrjen je legal kar na parkirišče. Miličniki so ga prijeli in mu na postaji milice ponudili drugo, udobnejše ležišče.

NESREČE

UMRL V BOLNIŠNICI

Ljubljana — Na Zgornjem Brniku se je 1. julija zgodila prometna nesreča, ko je voznik osebnega avtomobila Stanislav Grmek iz Pšenične police trčil v hišo. V petek, 20. juliju, je ponosrečenec umrl za posledicami prometne nesreči v ljubljanskem Kliničnem centru.

AVTO SE JE PREVRNIL

Log — Tri osebe so bile ranjene v prometni nesreči, ki se je v petek, 20. juliju, pripetila med Logom in Gozdom Martuljkom. Vozač osebnega avtomobila 53-letnega Janeza Rozmana je v ovinku zaneslo, avto se je prevrnih na levih bok, v njem pa so bili ranjeni: 48-letna Božica Smrk, ženska z Jesenic, 35-letni Dine Taskovic in 53-letni Cvetko Stojiljkovic, oba iz Bora.

KOLESAR ZAPELJAL
NA DRUGO STRAN CESTE

Spodnja Bela — V soboto, 21. juliju, se je na Spodnji Beli ponosrečil kolesar Vili Savernik, star 43 let iz Kranja. Pri odcepku za Trsten

Zavarovalna skupnost Triglav
Gorenjska območna skupnost Kranj
vas seznanja

Škodo po toči se lahko ublaži

Tudi zavarovalstvo je vključeno v obrambo pred točo

V poletnih mesecih kaj rada presesti toča. Pred dobrimi štirinajstimi dnevi je naredila precej škodo na goriškem območju. Na Gorenjskem je za zdaj na srečo še ni bilo. Precej škode pa je na Gorenjskem naredila toča 1979. leta.

Do takrat so bili v primerih, ko je toča povzročala škodo na posevkih, kmetovalci deležni občasnih olajšav. Po letu 1979 pa se je izvršni svet kranjske občinske skupščine odločil, da prek skladu z intervencijo v kmetijstvu skupaj z zavarovalnico organizirano zaščiti oziroma zavaruje posevke tudi v zasebnem sektorju pred točo.

Danes so poznane tri kategorije zavarovanja posevkov: pred spomladansko pozebo, pred točo in pred škodo, ki jo je le-ta povzročila na kvaliteti. Seveda bi bilo idealno, da bi se proti pozobi, toči in škodi po njej lahko branili, ne pa le zgolj zavarovali posevke. Idejalne in učinkovite obrame na tem področju danes se ne poznamo. Ponekad se proti pozobi borijo s škropljajem, proti toči pa z raketa. Vendar oba načina nista 100% odstotno zanesljiva.

Od letos sta kranjska in škofjeloška občina vključeni v sistem rakete obrambe proti toči. Sedež centra tovorne obrambe je na Lisci. Tudi Zavarovalna skupnost Triglav Gorenjska območna skupnost Kranj se je s sredstvi iz preventivnih skladov s kreditiranjem opreme in materiala vključila v tovorno obrambo. Kljub tovornemu obrambi pa se še vedno rado zgodi, da toča preseneti. Zato je še najbolj zanesljiva obramba, ki škodo vsaj ublaži, zavarovanje.

Do 1979. leta je bilo na Gorenjskem v zasebnem sektorju zavarovanih okrog 120 hektarov kmetijskih površin. Do danes se je zavarovanje povečalo za 10 krat, saj je zavarovanih že prek 1000 hektarov, predvsem v kranjski in deloma v škofjeloški ter tržiški občini. Zanimivo je na primer, da v jesenjski in radovljiški občini kmetovalci tovornega zavarovanja pred točo ali pozebo ne sklepajo. V družbenem sektorju pa so proti toči zavarovane vse površine (žitarice in krmne rastline) na Gorenjskem. Zavarovana sta tudi oba sadovnjaka: Preddvor in Resje pri Podvinu. Dokaj redna pa so tudi zavarovanja proti pozobi.

Po uvedbi množičnega zavarovanja kmetijskih površin v zasebnem sektorju v kranjski občini 1979. leta je na Gorenjskem toča naredila precej škodo 1982. leta. Tako je Gorenjska območna skupnost Kranj zabeležila okrog 600 škodnih primerov na 700 hektarjih površin. V zasebnem sektorju je bilo izplačanih za 8,5 milijona novih dinarjev odškodnin, v družbenem pa za 6,5 milijona dinarjev: skupaj torej kar 15 milijonov dinarjev. Zanimivo je na primer, da je bilo takrat v zasebnem sektorju zbranih kar za 10krat manj premij kot pa je znašala škoda.

Letos sklad za pospeševanje kmetijstva v kranjski občini prispeva za zavarovanje pšenice 80 odstotkov k zavarovalni premiji, za ostale posevke pa 40 odstotkov. Seveda sklad prispeva k zavarovalni premiji le v primeru, če se kmetovalec odloči za zavarovanje posevkov. Pomembno pri tem pa je vsekakor, da so v kranjski občini to sistemsko uredili. To je tudi razlog, da je zavarovanje posevkov v zasebnem sektorju dokaj dobro pokrito le na območju kranjske (deloma še na območju škofjeloške in tržiške) občine. V zgornjem koncu Gorenjske, na območju radovljiške in jesenjske občine, pa tovornega zavarovanja v zasebnem sektorju skorajda ni.

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

Na Koroškem v Borovljah (Ferlach), Klagenfurter strasse 15, je odprta nova specializirana trgovina priznane tovarne barv in lakov iz Beljaka, (pleskarski in malarski material, zaščita lesa in kovine, lepila, avtolaki in pribor). Nudimo: OB PREDLOŽITVI OGLASA PO EXPORTNIH CENAH ŠE 10 % POPUSTA.

heneJit
Lackfabrik
Seebacher Allee 42
A-9500 Villach

EISEN 9170 FERLACH,
SPÖCK HAUPTPLATZ 13
BOROVLJE tel. 9943-4227-3249

Nudimo vam:

STIHL motorne žage, HUSQVARNA motorne žage, verige za vse motorne žage, GRUNDFOS črpalki, vodovodne cevi, PPR kabel 2x1,5 2x2,5 3x1,5 3x2,5 PGP kabel, bakrena pločevina, pocinkana pločevina, ražnje, opremo za taborjenje

Imamo zastopstvo in prodajo električnega ročnega orodja firm:

BOSCH, MAKITA, BLACK and DECKER in sicer za:
vrtalne stroje, kotne brusilke, luknjarice, ročne krožne žage, verižne žage, motorne žage, skobelnike, ...

Znani smo po nizkih cenah.
Govorimo slovensko.

inštalacije

SKOFJA LOKA

Komisija za delovna razmerja vabi k sodelovanju

VEČ DELAVK za enostavna ročna dela v proizvodnji.

Kandidatke morajo izpolnjevati splošne pogoje. Nudimo dobre delovne pogoje.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom in z dvomesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave pošljite v 8 dneh po objavi na naslov:

DO Inštalacije Škofja Loka, Kidričeva 55. O izbiri boste obveščeni v 15 dneh po sklepu, da ste sprejeti v delovno razmerje.

DVAKRAT TEDENSKO
PRI VAS — GORENJSKI
POLTEDNIK GLAS

MALI OGLASI

tel.: 27-960

PRODAM

Prodam 10 m² opaža, dvakrat barvana s sadolinsom (stev. 4—oreh) in 20 kg belega cementa. Svoljšak, Virmše 1, Škofja Loka.

Prodam KRAVO po izbiri. Sp. Brnik 20, Cerknje

Prodam TRAKTORSKE VILE za seno. Lahovče 57, Cerknje

Prodam 5 mesecev brez KRAVO. Jelovčan, Čabrač 5, Gorenja vas

Ugodno prodam JADRNICO elan — zeta. Telefon 064/60-982 po 19. uri

Prodam ŠTEDILNIK küppersbusch, kombiniran ŠTEDILNIK (2 plin. 4 elektrika), dvojno POMIVALNO KORITO z odcejalnikom in dvižna garžna VRATA LIP. Radovljica, tel. 75-815

Prodam MOTORNO ŽAGO stih 50, dobro ohraneno. Kocjanec, Podjelje 7, Srednja vas v Bohinju

Prodam PEČ za centralno stadijer. 30.000 kcal in traktorski NAKLADALNI DROG za les. Kurirska pot 7, Kranj—Primskovo

Prodam rabljen, dobro ohranjen PRALNI STROJ, veliko mizo in 6 stolov. Telefon 62-612

Ugodno prodam 80-litrski BOJLER, stranično školjko, kotliček za vodo, bide in umivalnik. Vse je nerabiljeno. Brane Noč, Tavčarjeva 8, Jesenice

Prodam rabljen, 90-litrski HIDROFOR. Telefon 69-760 dopoldan

Prodam bakrene odtocne CEVI, premera 100 mm. Telefon v oglašnem delku.

Prodamo nerjavne KORITO, velikosti 150 x 40 x 80 cm; bidermayer SEDEŽNO GARNTIRO (klop, šturi fotelji, miza, ogledalo). Interesente vabimo, da si ogledajo artike na Gorenjski turistični zvezi Kranj, Koroška 27

Prodam 120-litrski AKVARIJ, cena po dogovoru. Telefon 57-030

Prodam staro diatonično HARMONIKO, firme lubas, Roman Dolenc, Vinharje 8, Poljane

ČOLN — kliček s komandami, 380-litrsko SKRINJO LTH, malo rabljeno. prodam. Polde Mezeg, Cirilova 16/A, Kranj—Orehek

Prodam 3 dni staro ŽENSKO KOLO, znamke partizan, še v garanciji in po starci ceni, Danijel Šmid, Zali log 38, Železniki

Prodam 100 m PPR 3x1,5 in 30 m 2x1,5, 13 betonskih VOGALNIKOV. Miran Markič, Zg. Duplje 16

Ugodno prodam nov MIZARSKI STROJ na 5 operacij. Telefon 74-078 (064)

Prodam ŠTEDILNIK küppersbusch, kombiniran ŠTEDILNIK (2 plin. 4 elektrika), dvojno POMIVALNO KORITO z odcejalnikom in dvižna garžna VRATA LIP. Radovljica, tel. 75-815

Prodam MOTORNO ŽAGO stih 50, dobro ohraneno. Kocjanec, Podjelje 7, Srednja vas v Bohinju

Prodam PEČ za centralno stadijer. 30.000 kcal in traktorski NAKLADALNI DROG za les. Kurirska pot 7, Kranj—Primskovo

Prodam rabljen, dobro ohranjen PRALNI STROJ, veliko mizo in 6 stolov. Telefon 62-612

Ugodno prodam 80-litrski BOJLER, stranično školjko, kotliček za vodo, bide in umivalnik. Vse je nerabiljeno. Brane Noč, Tavčarjeva 8, Jesenice

Prodam rabljen, 90-litrski HIDROFOR. Telefon 69-760 dopoldan

Prodam bakrene odtocne CEVI, premera 100 mm. Telefon v oglašnem delku.

Prodamo nerjavne KORITO, velikosti 150 x 40 x 80 cm; bidermayer SEDEŽNO GARNTIRO (klop, šturi fotelji, miza, ogledalo). Interesente vabimo, da si ogledajo artike na Gorenjski turistični zvezi Kranj, Koroška 27

Prodam 120-litrski AKVARIJ, cena po dogovoru. Telefon 57-030

Prodam staro diatonično HARMONIKO, firme lubas, Roman Dolenc, Vinharje 8, Poljane

kovinotehna

**BARVNI
TELEVIZORJI
GORENJE**

**DOBAVA
TAKOJ**

FUZINAR Jesenice

Tiskarna in kartonaža
GORENJSKI TISK, n. sol. o.
Kranj, Moše Pijadeja 1

Delavski svet delovne organizacije razpisuje v skladu s statutom delovne organizacije dela in naloge

ČLANA POSLOVODNEGA ODBORA ZA TEHNIČNO PODROČJE

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje: imeti mora visoko šolsko izobrazbo z grafično predizobrazbo in 3 leta delovnih izkušenj ali višjo šolsko izobrazbo z grafično predizobrazbo in 5 let delovnih izkušenj na odgovornejših delovnih nalogah.

ČLANA POSLOVODNEGA ODBORA ZA PLANSKO RAZVOJNO PODROČJE

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje: imeti mora visoko šolsko izobrazbo grafične, ekonomske ali organizacijske smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali višješolsko izobrazbo grafične, ekonomske ali organizacijske smeri in 5 let delovnih izkušenj na odgovornejših delovnih nalogah.

Kandidati morajo izpolnjevati še naslednje pogoje:

- obvladati morajo nemški ali angleški jezik,
- izpolnjevati morajo pogoje, ki jih za poslovodnje delavce določa družbeni dogovor o uresničevanju kadrovskih politik v občini Kranj,
- ne smejo biti kaznovani ali v kazenskem postopku po 511. členu zakona o združenem delu.

Mandat članov poslovodnega odbora v smislu statuta delovne organizacije traja 4 leta.

Prijave sprejemamo 15 dni po objavi razpisa.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo pripomočeno na naslov:

Tiskarna in kartonaža Gorenjski tisk, n. sol. o., Kranj, Moše Pijadeja 1

— tajništvo — za razpisno komisijo 500.

O izidu razpisa bomo prijavljene kandidate obvestili v 30 dneh po zaključku razpisnega roka.

prodam 20 do 100 kg težke PRAŠIČE
vseč dni stare PETELJNČKE, bo-
da dopitanje. Stanonik, Log 9, Ško-
fja Loka 8769
prodam novo MOTORNO ŽAGO to-
husqvarna. Telefon 75-967 8858
prodam mlado, brejko KRAVO si-
alko, po izbiri. Voklo 31, Šenčur
8859

UPIM

Kupim 1000 kg omblačene, nerazreza-
ne SLAME. Subic, Titov trg 14, Šk. Lo-
k. tel. 61-000 8275

OZILA

D ZASTAVE 750 motor z menjalni-
kom, od ZASTAVE 101 motor, 4 vrata
Z-161 — pokrov motorja, poceni pro-
stoj. Lojze Jenko, Godesic 30, Ško-
fja Loka 8624

prodam MOTOR MZ 250, Kranj,
Tavčarjeva 3 8634

prodam ZASTAVO 101 confort, le-
to 1981. Anton Rozman, Britof 220/E
8639

prodam TOMOS automatic. Naslov v
vesnem oddelku. 8660

prodam novo TOVORNO PRIKOLI-
za osebni avto. Dvorje 87, Cerknje
8635

prodam MINI MORIS. Iztok Snedic,
Tržanska pot 12/A, Kokrica—Kranj
8836

**UPRAVNI ORGANI IN STROKOVNE SLUŽBE
OBČINE KRAJN**

razpisujejo naslednja dela in naloge:

V splošnih službah

1. Pomočnik načelnika in samostojni svetovalec za OMT
Pogoji: visoka strokovna izobrazba pravne, organizacijske ali eko-
nomskih smeri, pet let delovnih izkušenj, trimesečno poskusno delo.

upravi družbenih prihodkov

2. Vodja odseka za inšpekcijo (ponovni razpis)

Pogoji: visoka strokovna izobrazba pravne ali ekonomskih smeri, pet let delovnih izkušenj, trimesečno poskusno delo.

Za razpisana dela in naloge bo sklenjeno delovno razmerje za nedolo-
jen čas s polnim delovnim časom. Od kandidatov pričakujemo moralno politično neoporečnost in pravi-
len odnos do samoupravljanja.

Kandidati naj pošljejo pismene vloge s kratkim življenjepisom in do-
kazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: Občina Kranj, splošne služ-
be — kadrovska služba, Kranj, Trg revolucije 1, najkasneje v 8 dneh
po objavi.

Slovenske železarne
VERIGA, n. sol. o. LESCE
Razpisna komisija pri delavskem svetu delovne organizacije
razpisuje delo

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA
direktorja delovne organizacije

Razpisna komisija pri delavskem svetu delovne skupnosti
skupnih služb razpisuje delo

VODJE TEHNIČNEGA SEKTORA

Za individualnega poslovodnega organa se lahko prijavijo kandidati, ki poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev izpolnjujejo še na-
lednjne pogoje:

- da imajo visoko izobrazbo strojne, ekonomski, metalurške ali organizacijske smeri,
- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 3 leta pri opravljanju odgovornih delovnih nalog,
- da imajo moralne in politične vrline, ki se kažejo v ustvarjalnem odnosu do samoupravljanja, do dela in delovne skupnosti in v odnosu do zakonitosti ter zaščiti socialističnih pridobitev,
- da izpolnjujejo ostale pogoje, določene z zakonom

Za vodjo tehničnega sektora se lahko prijavijo kandidati, ki poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjujejo še naslednje po-
goje:

- da imajo visoko izobrazbo strojne tehnične smeri,
- da imajo najmanj 4 leta delovnih izkušenj v poklicu,
- da aktivno obvladajo nemški ali angleški jezik,
- da z imenovanjem soglašajo družbenopolitične organizacije

Individualni poslovodni organ in vodja tehničnega sektora bosta imenovana za 4 leta, po preteklu mandata pa sta lahko ponovno izbrana.

Kandidati naj pisan vloge z vsemi dokazili pošljejo na naslov: SŽ Ve-
rga Lesce, Alpska 43, Lesce, kadrovska služba, s pripisom vloga na
zapis direktorja, oziroma za vodjo tehničnega sektora, najkasneje v
15 dneh po objavi.

**DOM UČENCEV
ŠKOFJA LOKA**

Komisija za delovna razmerja razpisuje prosta dela in nalo-
ge

SNAŽILKE

za nedoločen čas s polnim de-
lovnim časom.

OD 17.400 din.
Delo je v dopoldanskem času.

Kandidatke naj prijave oddajo
v 8 dneh po objavi razpisa na
naslov: Dom učencev Škofja
Loka, Podlubnik 1 a, Škofja
Loka.

O izbiri bodo obveščeni v 15
dneh po končanem razpisu.

Prodam ZASTAVO 750 LE, letnik
1983, Mlaka 104, Kranj, tel.: 26-078 8273

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1975,
Tone Smolej, Vodnikova 4, Lesce 8274

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1977,
registrirano do marca 1985. Sora 17,
Medvode, tel. 061/612-500 8837

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1976,
registriran do aprila 1985. Slavko
Rozman, Goriče 23 8838

Ugodno prodam VW 1300, letnik
1965, registriran do 22.6.1985 in GU-
ME trayal 145 x 13. Telefon 24-883 8839

Ugodno prodam MOPED »trojko«
Ahčin, C. Kokrškega odreda 36, Kranj
8840

GOLF, letnik 1980, prevoženih
24.000 km, prodam za 55 SM. Naslov v
oglašnem oddelku. 8841

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1976,
Jure Frelih, Begunjska 9, Kranj 8842

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1979,
odlično ohranjeno. Informacije popol-
dan po tel. 24-134. Kranj, Kokrica, Po-
kopališka 17 8843

Prodam KATRKO — R-4 TLS, letnik
1977, v dobrem stanju. Telefon
064/65-036 vsak dan od 20. do 21. ure
8844

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1976,
Andrej Zorman, Valburga 48, tel.
061/627-072 popoldan 8845

Prodam 126-P, letnik 1979. Rozman,
Podreča 8, Mavčiče, tel. 40-009 8846

Ugodno prodam ZASTAVO 101, le-
nik 1975. Dolencova 4, Orehek — Kranj
8847

Prodam R-4, I, registracija 1977, in-
formacije po tel. 75-556 — int. 25 dopol-
dan. Ogled vsak dan popoldan. Janez
Kocjančič, Vrbnje 7, Radovljica 8848

Prodam MOTOR za FIAT 850. Kurir-
ska pot 7, Primskovo — Kranj 8849

Poceni prodam DIANO, letnik 1976.
Rafael Vidmar, Breg ob Savi 14, Mavči-
če 8850

STANOVANJA

Dekle išče enosobno STANOVANJE
ali GARSONJERO. Vika, tel. 24-824
8709

Prodam trisobno STANOVANJE
(70 kv. m), v Kranju, v Šorljevem na-
selju (Vodovodni stolp). Plačilni pogoji
po dogovoru. Srejmem tudi kredit. In-
formacije po tel. 23-741 8712

Oddam opremljeno SOBO v najem
samski starejši ženski ali moškemu,
ali dvema skupaj brez otrok, za 2 me-
seca, naprej po dogovoru. Zaplotnik,
Golnik 57 8851

POSESTI

Kupim PARCELO v okolici Kranja.
Naslov v oglašnem oddelku ali tel.
22-974 8852

Isčemo SKLADIŠČNI PROSTOR,
suh, zračen, v izmeri najmanj 100 kv.
m. Ponudniku nudimo tudi možnost za-
positivne. K skladisu mora biti možen
dostop s kamionom. Ponudbe pošljite
na naslov: Gorenjska turistična zveza
Kranj, Koroška 27 8853

ZAPOLITVE

Zaposlim KV ali NKV LIKARICE in
ŠIVILJE. Telefon 24-493 8855

**Sprejemem
4 MIZARJE**

Možnost priučitve. Zaže-
ljen izpit B kategorije!
Nastop dela 15. 8. 1984.
Ovsenik Alojz, »MIZAR-
STVO«, Kranj, Jezerska
cesta 108 C.

OBVESTILA

Spoštovane goste obveščamo, da bo
gostilna ALEŠ na Bregu ob Savi zaprta
od 23. julija do 10. avgusta. Za obisk se
zahvaljujemo in se priporočamo.

ROLET: lesene, plastične in žaluzije,
naročite po tel. 064/75-610 8620

Za takojšnja ZIDARSKA OPRAVI-
LA kličite po tel. 42-285 dopoldan 8723

Franc ROBNIK — URAR — Kranj,
Tavčarjeva 7, obvešča cenjene stranke,
da bo delavnica zaradi dopusta zaprta
od 27. 7. do 15. 8. 1984 8854

ZAGAM metrska drva na domu. Tel-
efon 74-715 8131

IZGUBLJENO

18. 7. zjutraj sem izgubila žensko
ROČNO URO, v avtobusu od postaje
Čirče do hotela Evropa ali naprej na tr-
gu. Prosim poštenega najditelja, če mi
jo proti nagradi vrne. Berta Geringer,
Tavčarjeva 4, Kranj 8856

Izgubila sem POLICO z zvočnikoma
od Z-101. Poštenega najditelja prosim,
da jo proti nagradi vrne. Virnik, Rupa
25, Kranj 8857

V SPOMIN

Že leta dni v grobu spiš,
a v naših srečih še živiš,
ne mine ura, dan, ne noč,
povsed v mislih si navzoč!

21. julija bo minilo žalostno leto, od tistega strašnega trenutka, ko je prišla
vest, da nam je nesreča vzela ljubega moža, očeta, sina in zeta

RUDIJA ŠOLARJA ml.

Trežje je sprejeti gremko resnico, da te ni več med nami. Tvoje korake še slišimo, tvoj lik je še živ, le tvoj
grob priča, da si se za vedno poslovil od nas. Prazen je dom, ker se ne slišijo tvoje besede in veder smeh.
Ne čutiš bolečine v naših srečih, ki je še vedno ob tebi. Imeli smo te radi, a usoda je tako kruta. Nikoli te
ne bomu pozabili!

Zahvaljujemo se vsem, ki obiskujete njegov prenarani grob, ki prižigate sveče in prinašate cvetja ali se ga
spominjate.

ŽALUJOČI: žena Rozka, hčerki Veronika in Natalija
Preddvor, 21. julija 1984

ZAHVALA

Ob smrti naše druge mame, babice in tete

ANGELE HOČEVAR

roj. ADAMČ

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli ustno ali pisno
izrazili sožalje, darovali cvetje in jo pospremili na njen zadnji poti.
Zahvala velja tudi dr. Štularju, pevcom in duhovnikom za lepo opravljen pogrebni obred.

VSI NJENI

Naklo, 13. julija 1984

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 63. letu starosti zapustil
naš oče, stari oče in brat

VINKO HOČEVAR st.

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 24. julija 1984, ob 15.30 na
kranjskem pokopališču

ŽALUJOČI NJEGOVI

Kranj, Borje, Izlake, 22. julija 1984

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

MARJANE RANT

Se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem, ki ste jo v tako velikem številu
pospremili na njen zadnji poti; za darovane vence in cvetje ter
za izrečeno sožalje. Posebna zahvala dr. Zamanovi, dr

